

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

Факультет іноземних мов

Кафедра іноземних мов

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**на тему: «ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ ВЕБ-
ІНСТРУМЕНТІВ»**

Використання чужих ідей
результатів і текстів мають
посилання на відповідне джерело

_____
(підпис) (прізви. та ініц. студ.)

Студентки ступеня «магістр» МААЗ групи
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальності 014.021 Середня освіта
(Англійська мова і зарубіжна література
Освітня програма: Англійська мова і зарубіжна
література
Мурашової Ольги Петрівни

Науковий керівник:
Матієнко Олена Степанівна
Кандидат педагогічних наук, доцент

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Голова комісії _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Вінниця – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ВЕБ-ІНСТРУМЕНТІВ (Learning.apps, Kahoot!, Quizlet, Wordwall)

1.1. Сутність та зміст поняття англомовної лексичної компетентності

1.2. Особливості формування англомовної лексичної компетентності в учнів старших класів

1.3. Веб-інструменти як засіб формуванні англомовної лексичної компетентності

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ З ЗАСТОСУВАННЯМ ВЕБ-ІНСТРУМЕНТІВ (Learning.apps, Kahoot!, Quizlet, Wordwall)

2.1. Комплекс вправ для формування англомовної лексичної компетентності в учнів старших класів із застосуванням веб-інструментів

2.2. Організація і проведення пробного навчання формування англомовної лексичної компетентності в учнів старших класів

2.3. Аналіз результатів пробного навчання

Висновки до розділу 2

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

ВСТУП

За останні десятиліття освітня система зазнала суттєвих трансформацій. У сучасних умовах розвитку українського суспільства помітні зміни торкнулися і процесу навчання іноземних мов. Викладання англійської мови, особливо у старшій школі, вимагає від вчителя фундаментальної теоретичної та методичної підготовки. Водночас постає проблема не лише у методиці навчання, але й у підвищенні інтересу та мотивації учнів вивчати англійську мову не лише як шкільну дисципліну, а й як необхідну мову для подальшого професійного життя.

Належний рівень володіння англійською мовою старшокласників визначається, насамперед, якісно сформованою лексичною компетентністю. Лексика в системі мовних засобів є найважливішим компонентом мовної діяльності: аудіювання, говоріння, читання та письма. Формування та вдосконалення лексичних навичок постійно перебуває у полі зору педагога. Лексичні одиниці мови, поряд з граматичними, є вихідним і необхідним компонентом, за допомогою якого здійснюється мовленнєва діяльність.

З метою поліпшення процесу вивчення англійської мови у старшій школі та формування лексичної компетентності учням пропонується опановувати її на базі різноманітних онлайн-платформ. Завдяки цьому у підлітків зростає мотивація до пізнання іноземної мови й аудиторні або онлайн заняття стають більш цікавими й мотивуючими.

Проблема формування англомовної лексичної компетентності стала об'єктом вивчення багатьох науковців та методистів. Різноманітні способи та прийоми вивчення лексичних одиниць висвітлені у працях О. Шамова, О. Бігич, С. Ніколаєва, М.Левіс, R.Carter, R.Ellis, L.Taylor та багатьох інших.

Теоретичні та методичні аспекти використання інформаційних технологій у навчальному процесі описані у працях Б. Бесєдіна, Ю. Горошка, М. Жалдака, Ю. Жука, В. Загвязінського, Ю. Машбиця, В. Монахова, Н. Морзе, О. Матієнко, С. Бучацької.

Незважаючи на значні досягнення в галузі викладання англійської мови, проблема формування лексичної компетентності учнів старших класів залишається актуальною. Це зумовлено, з одного боку, важливістю володіння іноземною мовою в сучасному світі, а з іншого – постійним вдосконаленням методики навчання англійської лексики, особливо в контексті використання сучасних технологій.

Об'єктом дослідження виступає процес формування англомовної лексичної компетентності в учнів старших класів.

Предметом дослідження – застосування веб-інструментів у процесі формування англомовної лексичної компетентності в учнів старших класів.

Метою дослідження є теоретично обґрунтувати доцільність застосування веб-інструментів у процесі формування англомовної лексичної компетентності в учнів старших класів, розробити комплекс вправ із застосуванням веб-інструментів для формування англомовної лексичної компетентності в учнів старших класів, та перевірити його ефективність у процесі пробного навчання.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання конкретних **завдань**:

1. Дослідити сутність та зміст поняття англомовної лексичної компетентності.
2. Описати особливості формування англомовної лексичної компетентності в учнів старших класів
3. Розглянути веб-інструменти як засіб формуванні англомовної лексичної компетентності
4. Розробити комплекс вправ для формування англомовної лексичної компетентності в учнів старших класів із застосуванням веб-інструментів.
5. Організувати і провести пробне навчання формування англомовної лексичної компетентності в учнів старших класів.

6. Провести аналіз результатів пробного навчання формування англомовної лексичної компетентності в учнів старших класів із застосуванням веб-інструментів.

З метою вирішення поставлених завдань використано такі **методи дослідження**: аналіз, синтез та узагальнення даних, порівняльний та описовий метод.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає у тому, що вперше теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено формування англомовної лексичної компетенції учнів старших класів з використанням Веб-інструментів.

Теоретичне значення полягає у подальшому дослідженні особливостей вивчення англомовної лексики учнями на старшому етапі навчання у загальноосвітній школі з використанням Веб-інструментів.

Практичне значення полягає в розробленому комплексі вправ для формування лексичної компетентності старшокласників на уроках англійської мови з використанням Веб-інструментів. Результати даної роботи можуть бути корисні вчителям, які використовують мережу Інтернет на уроках англійської мови.

Апробація основних положень та результатів дослідження. Результати дослідження опубліковані на науково-практичних конференціях: всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі» (18 жовтня 2023 р., м. Вінниця); XXII міжнародній студентській інтернет-конференції «Мова, освіта, культура: інтеграційні тенденції в сучасному світі» (19 квітня 2024 р.); Міжнародній науковій конференції «Актуальні питання вивчення германських, романських і слов'янських мов і літератур та методики викладання іноземних мов» (21 червня 2024 р. м. Вінниця), міжнародній конференції «Актуальні проблеми лінгвістики та методики викладання іноземних мов у закладі вищої освіти та школі» (30 травня 2024 р. м.Вінниця); всеукраїнській науково-практичній

конференції «Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі» (30 жовтня 2024 р., м. Вінниця)

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та літератури, додатків.

РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ВЕБ-ІНСТРУМЕНТІВ (Learning.apps, Kahoot!, Quizlet, Wordwall)

1.1. Сутність та зміст поняття англomовної лексичної компетентності

Для розуміння поняття «іншомовна лексична компетентність» слід спробувати звернутися до більш загального поняття «компетентність», яке в сучасній науковій літературі має різноманітні визначення та трактування. Це розбіжність підходів визначення компетентності обумовлено особливостями діяльності фахівців у різних професійних галузях [6]. В науці існують різні теоретичні підходи до розуміння компетентності, включаючи особистісно-діяльнісний підхід, акмеологічний підхід, а також визначення компетентності як опис результатів освіти [12].

Важливо відзначити, що компетентність є складним та багатокомпонентним поняттям, яке може відрізнятися за обсягом, складом, семантичною та логічною структурою в різних авторів. Компетентність може бути розглянута як характеристика особистості, тобто властивість або якість особистості, яка описує конкретний її аспект або компонент [56]. З іншого боку, компетентність може бути розглянута як система властивостей та регуляцій в структурі особистості, яка охоплює різні аспекти та якості особистості. Ця система включає в себе знання, вміння, навички, досвід та здібності.

У відношенні до іншомовної лексичної компетентності, це включає в себе здатність ефективно та відповідно спілкуватися мовою, розуміти іншомовний текст, а також використовувати вміння та навички для взаємодії з іноземцями та подолання мовних бар'єрів [4].

З перспективи особистісно-діялісного підходу, компетентність можна розглядати як інтегральну характеристику особистості, яка впливає на її

діяльність та спрямована на підвищення її результативності. Наприклад, дослідники М. Гартмайєр, Й. Бауер, М. Фішер та інші розглядають компетентність як комбінацію психічних якостей, яка надає особистості можливість діяти незалежно та відповідально, обладнаної необхідними здібностями та навичками для виконання конкретних професійних завдань.

З. Дьорнґей визначає компетентність як актуальну, сформовану особистісну якість, яка базується на знаннях і виникає як інтелектуально та особистісно обумовлена соціально-професійна характеристика особи.

Загалом, за висновками Н. Бауера, компетентність має інтегративний, діяльнісний та особистісний характер. Вона представляє собою єдність знань та досвіду, спрямованих на успішну діяльність. Крім того, компетентність визначає готовність та мотиваційну здатність до вирішення завдань навіть в умовах високої складності та невизначеності в певній сфері професії. Вона формується та розвивається на основі компетенцій у поєднанні з ціннісними орієнтаціями особи за умови її мотивації, актуалізації емоційно-вольової сфери та саморегуляції.

У акмеологічних дослідженнях компетентність розглядається з урахуванням закономірностей, які забезпечують найвищий рівень у будь-якій галузі особистісної діяльності. З погляду педагогів, поняття «компетентність» охоплює кілька аспектів: володіння специфічними здібностями, що включають особистісні психологічні риси та показники поведінки, які є важливими для конкретної діяльності; здатність досягати високих результатів у цій діяльності; наявність як знань, так і умінь ефективно їх застосовувати на практиці; можливість підвищення рівня компетентності у процесі навчання та практики; багатокомпонентний характер психологічної компетентності, який сприяє досягненню найвищого успіху у конкретній професійній сфері.

А. Хертль, розглядаючи компетентність фахівців з вищою освітою, визначає її як проявлення їхнього прагнення та здатності впроваджувати свій потенціал (знання, вміння, досвід, особистісні якості тощо) для успішної творчої (продуктивної) діяльності у професійних та соціальних сферах. Цей

підхід також підкреслює усвідомлення соціальної значущості та особистої відповідальності за результати власної діяльності.

Діяльність може бути розглянута через різні компоненти, включаючи ціннісно-смісловий (який відображає ставлення особистості до загальнолюдських, національних та професійних цінностей), мотиваційний (який враховує потреби, мотиви, спрямованість та прагнення до трудової діяльності в конкретній професійній сфері та до її вдосконалення), індивідуально-психологічний (який охоплює важливі професійні якості особистості, включаючи здібності, що визначають швидкість опанування діяльності та її успішність), інструментальний (який включає загальнокультурні та професійні знання, вміння, навички, досвід діяльності та рівень професійної підготовки фахівця), конативний (який відображає вибір мети, процес прийняття рішень та створення програми дій на основі аналізу) [58]. Кожен з цих компонентів є самостійною компетенцією, а їх інтегрована єдність створює компетентність як цілісний образ.

Щодо терміну «іншомовна компетентність», в науковій літературі часто вживається синонімічний термін «іншомовна лексична компетентність». За словами А. Стівенс, іншомовна компетентність охоплює сукупність соціокультурних і лінгвістичних знань, навичок та здібностей, які дозволяють суб'єкту ефективно комунікувати в іншомовному середовищі. Іншомовна компетентність може бути розглянута як система взаємодіючих компонентів, таких як лінгвістична, лінгвокультурна, соціокультурна, професійно-іншомовна та лексична компетенції.

Слід відзначити, що дослідники визначають іншомовну компетентність досить обмежено, як здатність розуміти і створювати безліч коректних мовних висловів за допомогою мовних засобів. Ці можливості базуються на лексичних навичках, які виявляються у відповідних засобах спілкування, таких як:

- Говоріння – це засіб спілкування і невід'ємна складова мовної діяльності, яка передбачає наявність та розвиток лексичних, граматичних та вимовних навичок говоріння. Важливо володіти мовним

етикетом, таким як вітання, запрошення, прохання, пропозиції, відмови та вибачення.

- Уміння висловлювати основні мовні функції, такі як підтвердження, вираження сумнівів, погодження тощо. Важливо говорити виразно та логічно, вміти виразитися складно та логічно, а також говорити експромтом і в нормальному темпі.
- Аудіювання включає розвиток лексичних, граматичних та сприймальних навичок. Тут важливо мати фонематичний слух та обсяг слухової пам'яті, вміння сприймати, ідентифікувати, розуміти та інтерпретувати повідомлення.
- Читання передбачає сприйняття письмового тексту, ідентифікацію, розуміння та інтерпретацію тексту. Розвиток навичок пошукового та аналітичного читання є важливим, а також вміння вибирати матеріал для читання, читати швидко та здогадуватися про значення невідомих слів, користуватися словником та іншими довідковими виданнями.
- Писання виявляється в умінні організовувати та формулювати повідомлення, вмінні писати від руки та друкувати текст. Важливо мати лексичні, граматичні та графічні навички письма, писати швидко та вибирати необхідну інформацію, фіксувати основні думки, складати плани та тези висловлювань, а також писати різні види листів, включаючи побутові та ділові листи, та заповнювати різні ділові документи [5].

Згідно з цими концепціями іншомовна лексична компетентність може бути розглянута на різних рівнях розвитку, кожен з яких відображає певний аспект лінгвістичного компонента іншомовної лексичної компетентності. Деякі з них включають:

- рівень правильності визначає здатність особистості використовувати наявний активний лексичний запас в поєднанні з коректним застосуванням елементарних правил слово- та формовживання мовних одиниць іноземної мови;

- рівень інтеріоризації вказує на наявність у співрозмовника цілісного ставлення до опанованого висловлення;
- рівень насиченості передбачає широке використання різноманітних мовних засобів і відсутність примітивної лексики та синтаксису в мовленні;
- рівень адекватного вибору – особистість впевнено володіє різноманітними мовними засобами та вміє їх використовувати відповідно до контексту та конкретної ситуації;
- рівень адекватного синтезу відображає розвиток лінгвістичних навичок окремо взятої мовної особистості [86].

Зарубіжні дослідники, такі як Ф. Шмітц, К. Шнабель, Д. Штрікер та інші, розширюють поняття іншомовної лексичної компетентності, включаючи до його складу такі компоненти:

- лінгвістичний компонент, який включає знання лексики, фонетики, граматики та відповідні вміння;
- соціолінгвістичний компонент, який враховує соціокультурні умови використання мови;
- прагматичний компонент, який передбачає реалізацію лексичних функцій, породження мовленнєвих актів та враховує прагматичні аспекти мовленнєвої діяльності.

С. Лю, К. Скотт та інші дослідники пропонують іншу структуру іншомовної лексичної компетентності, відзначаючи такі ключові компоненти:

- мовна/лінгвістична компетенція, яка передбачає можливість виражати думки та ідеї на іноземній мові лише на основі опанованих лінгвістичних знань та розуміння мови як системи;
- дискурсивна компетенція, яка включає в себе спроможність побудови зв'язних висловлювань, збереження логічної послідовності та організацію мовлення;
- прагматична компетенція передбачає здатність передавати лексичний зміст відповідно до соціального контексту та ситуації спілкування;

- розмовна вправність включає здатність говорити спонтанно та природним темпом, без надмірних затримок для пошуку мовних форм;
- соціально-лінгвістична компетенція передбачає вміння вибирати мовні форми відповідно до соціокультурних аспектів мовлення;
- стратегічна компетенція включає уміння використовувати лексичні стратегії для компенсації недоліків у знаннях під час реального спілкування;
- мовна/когнітивна компетенція показує готовність створювати лексичний зміст завдяки мовній діяльності, включаючи розв'язання проблем, використання знань та дослідження [58].

Інші дослідники виділяють компоненти іншомовної лексичної компетентності, включаючи мовну, мовленнєву, соціокультурну та соціолінгвістичну компетенцію, що відзначає різні аспекти спілкування та мовного взаємодії.

Дослідники вказують на те, що компоненти іншомовної лексичної компетентності пов'язані між собою і не повинні розглядатися як незалежні, оскільки вони представляють собою різні аспекти цілої іншомовної лексичної компетентності. Додатково, слід відзначити, що деякі компоненти, такі як соціокультурний та соціолінгвістичний, виходять за рамки простих знань, навичок і умінь, які стосуються лише іноземної мови, і включають в себе елементи соціальної компетентності.

1.2. Особливості формування англомовної лексичної компетентності в учнів старших класів

Актуальним питання сучасної методики навчання англійської мови є проблема мотивації старшокласників у засвоєнні нових знань. Сучасна освіта виходить за межі простого оволодіння навичками письма та читання. Це значно більше, ніж передача конкретної інформації та знань. Якісна освіта на сучасному етапі означає персонально-орієнтований розвиток, встановлення системи норм і цінностей, розвиток навичок спілкування та прийняття рішень,

формування самосвідомості. Вона передбачає здатність керувати власними бажаннями та діями, а також подоланням різного роду труднощів. Освіта ставить перед собою завдання набуття ряду навичок, необхідних для успішного взаємодії молодих людей у суспільних відносинах та для самостійного життя.

Організація та проведення уроку англійської мови у загальноосвітній школі передбачає обов'язкове врахування вікових та психологічних особливостей учнів. Підбір навчального матеріалу, розробка уроку потребує врахування даних факторів, адже формування лексичної компетенції та інших складових комунікативної компетенції неможливе без вивчення закономірностей та особливостей поведінки певного вікового періоду.

Основна наша увага зосереджена на страшокласниках. Це діти віком 15-18 років. Психологи відносять цю групу до старшого підліткового віку чи до ранньої юності. Власне, рання юність – це проміжковий період між дитинством та дорослим життям. Цей етап розвитку має свої психологічні особливості. У час підлітки прагнуть до самовираження, автономії, пошуку себе у професійній діяльності. Для них може бути характерна мотивація при вивченні окремих шкільних предметів та творчий підхід до вивчення окремих дисциплін [53, с.230].

Варто приділити увагу основним компонентам пізнавальної діяльності старшокласників. У цей період пам'ять стає більш тривалою, сприймання є довільним, а також суттєво вдосконалюються засоби запам'ятовування нової інформації. Спостерігається перехід до вищих рівнів абстрактного та узагальнюючого мислення, що проявляється у застосуванні учнями старших класів таких методів логічного пізнання та дослідження об'єктів як аналіз, синтез, узагальнення, порівняння, конкретизації тощо. Для учнів старшої школи властиве розширення активного та пасивного словникового запасу формується логічність, послідовність у письмовому та усному мовленні, з'являється потреба у дискусіях, використанні автентичного матеріалу, який допоможе краще закріпити навички володіння англійською мовою.

Основними елементами пізнавальними процесами старшокласників є: мислення (становлення словеснологічного мислення), мовлення (розширення словникового запасу, вищий рівень комунікативного розвитку), сприймання (розвивається цілісність, осмисленість, вибірковість), уява (активізація творчої уяви, самоспостереження переживань), увага (розвиток концентрації, зростає обсяг, швидкість переключення уваги) та пам'ять.

За висновками психологів для старшокласників більш характерним є довільне запам'ятовування, але воно є ефективним у випадку зацікавленості учнів у тій чи іншій інформації. Для кращого сприйняття інформації важливу роль відіграє усвідомлення характерних особливостей поданого матеріалу, співвідношення та смислове групування, а також інтенсивна діяльність.

Продуктивність мимовільної пам'яті відіграє також важливу роль у процесі вивчення англійської мови у старших класах. Так, зокрема, навчальний матеріал краще запам'ятовується ними, якщо він входить до мети їхньої розумової діяльності, і коли ця діяльність має активний характер.

Із розвитком мислення активно зростає такий компонент пізнавальної діяльності як увага. Складніший матеріал, що подається у старшій школі також може сприяти розвитку уяви, самоспостереженню та самоаналізу.

Важливим сьогодні у процесі роботи з англійською лексикою є поєднання традиційного, самостійного та онлайн підходів, тобто запровадження змішаного навчання. Сучасні теорії розглядають два основних типи цього формату – синхронне та асинхронне проведення занять. Синхронне навчання відбувається в реальному часі, коли всі учасники взаємодіють одне з одним, обмінюючись досвідом і спільно реагуючи на отриману інформацію. Асинхронне навчання передбачає виконання завдань учнями у зручний для них час [45, с.20].

Одним із ефективних способів при роботі з будь-якою лексичною інформацією, який не втрачає популярності та характеризується різноманітністю методів, є застосування мнемотехніки. Мнемотехніка (мнемоніка) – одна з технологій активного навчання, яка ґрунтується на

лексико-семантичних зв'язках й асоціативному мисленні. Це сукупність спеціальних прийомів і способів, що полегшують запам'ятовування і збільшують обсяг пам'яті шляхом утворення різноманітних асоціацій. Сучасні психологи та педагоги вважають, що кодування інформації за допомогою образів й асоціацій прискорюють процес її запам'ятовування, допомагають перевести її в довгострокову пам'ять.

Існує безліч прийомів мнемотехніки, які допомагають краще та ефективніше працювати з лексикою та які мають свої особливості. Наприклад, сюди входять такі методи: асоціації, римування, візуалізація, символізація, ключові слова, метод Цицерона тощо. Усі вони базуються на певному типі сприйняття інформації: візуальному, аудіальному або кінестетичному.

При виборі техніки важливо правильно визначити, як саме учні найкраще запам'ятовують матеріал. Тих, хто найшвидше засвоюють нові слова та правила у вигляді зображень, символів чи картинок, називають візуалами. Вони мають добре розвинену зорову пам'ять та вивчають лексичні одиниці при регулярному їхньому перегляді. Для другої категорії людей, аудіалів, важливими є прослуховування інформації та її усне повторення. І, нарешті, останній тип – це кінестетики. Процес запам'ятовування нової лексики у них проходить через відчуття, дотик, почуття, емоції. Для них найефективнішим є прописування, виділення та групування того, що потрібно вивчити [31, с.56].

Варто зазначити, що описаний вище підхід у методиці навчання мови має також й іншу назву – мультисенсорний. У класі мультисенсорне збагачення може виражатися через різні форми: флеш- картки; відео; відеоігри; пісні та поезії; інтерактивні заходи із застосуванням мобільних телефонів, комп'ютерів та планшетів. Усі ці стратегії вважаються основними засобами для покращення результатів навчання. Наприклад, зображення, анімації та відео забезпечують багатий семантичний і прагматичний контекст, із яким можна пов'язати певні лексичні фрази для їх закріплення. Тому сучасні педагогічні та нейрокогнітивні теорії припускають, що мультисенсорний

підхід у роботі з лексикою є корисним для формування лексичної компетенції в учнів [9, с. 130].

Наведемо приклад найпоширенішого прийому мнемотехніки, який здавна користувався популярністю, а сьогодні все частіше використовується на уроках англійської мови, – метод асоціацій.

Створення асоціацій – це не процес механічного запам'ятовування матеріалу. Це спосіб, який допомагає пов'язати поняття, визначення та слова з певними образами, темами чи ситуаціями, у яких учні та студенти, можливо, є зацікавленими найбільше або з якими мають власний досвід, та який дозволяє відтворити їх на практиці через досить тривалий час. Доведено, що емоційне та образне сприйняття матеріалу найкраще сприяють його засвоєнню.

Процес вивчення англійської мови у старших класах необхідно планувати з орієнтацією на обговорення фактів і явищ суспільного життя, аналізу вимог сучасного ринку праці, перспектив подальшого вступу у вищі навчальні заклади, можливості міжкультурного обміну та спілкування. Вчитель англійської мови має донести до учнів тезу, що володіння професійною компетенцією (незалежно від обраної сфери чи напрямку майбутньої спеціальності), неможливе без базового володіння іноземною мовою. В такий спосіб, має виникнути стимул старшокласників до продовження отримання вищого освітнього ступеня, а також вдосконалення рівня володіння англійською мовою відповідно до конкретного фаху. Реалізація освітньої функції у загальноосвітній середній школі полягає у підготовці та адаптації до життя в інноваційному суспільстві, забезпечуючи досягнення учнями функціональної грамотності у володінні іноземними мовами та формуючи визначені програмою компетенції (лінгвістичну, мовленнєву, соціокультурну, загальнонавчальну).

Сучасна українська загальноосвітня школа зобов'язана реалізувати наступні завдання: сформувати умови для інтелектуального, культурного та духовного розвитку кожної особистості на принципах рівності та доступності

кожному, сприяти розвитку самоосвіти та саморозвитку, підготувати учнів до реальних умов життя, та сприяти їх усвідомленню важливості англійської мови в сучасному світі.

На уроках англійської мови у старших класах відбувається систематизація раніше набутих знань та більша орієнтація на практичну складову використання мови. Особливостями навчання англійської мови є:

- активна взаємодія усіх елементів мовленнєвої діяльності;
- вміння вільно оперувати власними думками;
- можливість здійснювати переказ текстів;
- ініціативність та креативність у вирішенні комунікативних ситуацій;
- обговорення актуальних тем у формі бесід, дискусій чи діалогів.

Механізм реалізації педагогічної функції у процесі викладання англійської мови у старших класах зводиться до практичних аспектів використання мови. Процес оволодіння іноземною мовою набуває ознак автономності та націлений на подальший розвиток міжкультурної компетенції.

Відповідно до Загальноєвропейській Рекомендації випускник школи повинен володіти іноземною мовою на рівні B1+. Це означає, що вони мають вільно спілкуватись з носієм мови на повсякденну тематику, бути обізнаним у традиціях та звичаях країни, мову якої вони вивчають.

Ідея вивчення тем, що пов'язані з країною, мова якої вивчається, може допомогти зробити навчання більш цікавим і релевантним для учнів. Це може включати в себе вивчення культури, історії, традицій, та інших аспектів життя цієї країни. Такий підхід не лише збагачує знання учнів з мови, але й сприяє розумінню різноманітності та взаємодії в глобальному контексті

Читання журналів, газет, книг, а також перегляд фільмів та телевізійних програм на іноземній мові є ефективними методами підвищення рівня володіння мовою. Це дозволяє учням отримувати не лише мовну практику, але й розширювати свій світогляд та розуміння інших культур [11, с.460]

Заохочувати старшокласників розповідати про прочитане, побачене або почуте, створює атмосферу взаємодії та обміну думками. Це сприяє розвитку навичок говоріння та вдосконаленню виразності мовлення

Всі ці методи сприяють розвитку критичного мислення, розширенню словникового запасу та стимулюють інтерес до вивчення мови через практичний і життєвий підхід.

Почуття дорослішання, розширення кола спілкування та поява нових інтересів, часто не пов'язаних з навчанням, можуть викликати погіршення ставлення до навчання. У зв'язку з цим можуть виникати складні відносини з батьками або вчителями, а також може відзначатися погіршення успішності учнів.

Коли мова йде про вплив цих змін на хід уроку, важливо відзначити, що відповіді підлітків стають менш обширними та простішими. Є припущення, що учні можуть втратити значну частину свого лексичного запасу. Для отримання більш розгорнутих відповідей важливо задавати додаткові питання. Усе це створює враження недостатньої засвоєності предмету, відчуття нестабільності в знаннях, що може негативно позначатися на оцінках, які вчителі ставлять відповідям учнів (особливо враховуючи той факт, що дорослі не завжди розуміють особливості центральної нервової системи підлітка).

Розуміння вчителем цих аспектів повинно включати в себе вміння спілкуватися з учнями у «дорослому стилі», де обговорюються погана поведінка, труднощі та результати навчання. Важливо приділяти особливу увагу підліткам одинадцятого класу, ставлячись до них з обережністю, надаючи підтримку та виражаючи інтерес та довіру.

Психологічно цей період є суперечливим, характеризується значними диспропорціями на рівні та темпі розвитку, що біологічно визначається. Найважливішим психологічним аспектом в цьому віці, як зазначено вище, є почуття дорослості, яке вказує на новий рівень характеристик, що передбачає майбутню позицію учня, яка ще не досягнута.

Так, концепція самоактуалізації та самореалізації є фундаментальною для розуміння розвитку та функціонування особистості. Ця ідея виникла завдяки роботам визначних психологів, таких як Абрахам Маслоу, Курт Гольдштейн, Карл Роджерс та інших. Самоактуалізація означає бажання і здатність особистості до самовдосконалення, розвитку свого потенціалу та досягнення внутрішніх цілей.

Таким чином, можна стверджувати, що серед різноманітності завдань сучасної загальноосвітньої школи, основним є формування конкурентоспроможної особистості, яка усвідомлює важливість подальшого навчання та вимоги сучасного суспільства. В той час як в період молодшого та середнього шкільного віку, стимулювання пізнавальної діяльності та вивчення лексики зокрема зводилось до безлічі методологічних підходів, основу яких становили ігрові методи, то на старшому ступені вивчення мови важливо усвідомити можливість використання отриманих знань у повсякденному та професійному житті, в тому числі і для вирішення конкретних комунікативних ситуацій [16,с.106].

Науковці звертають увагу на те, що сьогодні старшокласники – це вже сформовані особистості, у яких є власна мотиваційна структура, проявляється інтерес до глобальних та місцевих проблем, самоаналіз, розвивається критичне мислення, формується індивідуальний, креативний підхід до вирішення проблем. Дослідження показують, що учні проявляють інтерес до теоретичних проблем, використовують методи наукового дослідження, намагаються самостійно вирішувати складні завдання.

Виходячи з цього, вчитель англійської мови повинен допомогти учням підтримати інтерес до вивчення іноземної мови, пояснити важливість таких загальних цінностей в контексті глобальної освіти як толерантність, гендерна рівність, співпраця, інклюзивне навчання, діалог культур. Важливим аспектом є не лише знання лексики, а й її використання у межах реального чи віртуального спілкування. Організація уроку англійської мови має обов'язкового враховувати особливості вікового розвитку учнів, спираючись

на аналіз базових компонентів пізнавальних процесів. Загалом, основна мета вивчення англійської мови у старших класах загальноосвітньої школи – вдосконалення компонентів іншомовної компетенції, усвідомлення загальнолюдських, культурних цінностей кожного народу, готовність до саморозвитку, засвоєння навичок самостійної роботи.

1.3. Веб-інструменти як засіб формування англомовної лексичної компетентності

Із впровадженням компетентнісного підходу в галузі освіти змінилась роль вчителя у сучасній загальноосвітній школі: він більше не вважається об'єктом знань, а його нова головна ціль – мотивувати на навчальну діяльність. Саме тому на уроках англійської мови кожна форма роботи, усі види діяльності повинні бути спрямовані на формування компетенцій, необхідних як для ефективного засвоєння мови, так і для загального саморозвитку учнів.

З метою поліпшити процес вивчення англійської мови у старшій школі, учням пропонується опановувати її на базі онлайн-платформ. Завдяки цьому у підлітків зростає мотивація до іноземної мови й аудиторні або онлайн заняття стають більш цікавими й мотивуючими.

Впровадження різноманітних веб-інструментів для вивчення англійської мови на сучасному етапі передбачає одночасну можливість вдосконалення цифрової грамотності та оволодіння іноземною лексиною. Технологічний процес не стоїть на місці та має надзвичайно помітний вплив на особистість, а також на освітній процес. Учні, особливо старшокласники, постійно використовують різноманітні гаджети у своєму повсякденному житті. Тому практично кожен вчитель загальноосвітньої школи усвідомлює необхідність впровадження інноваційних підходів до викладання свого предмету, зосереджуючи увагу на використанні веб-інструментів як одного з найпродуктивніших засобів. Вебінструмент (синоніми «веб-ресурс, Інтернет-

ресурс, веб-сервіс») означає сукупність інтегрованих засобів технічного та програмноапаратного характеру, а також інформації, призначеної для публікації у мережі. Інтернет ресурс може містити інформацію в текстовій, графічній та мультимедійній формі

Сучасні веб-інструменти як засіб вивчення англійської лексики за останні кілька років стали користуватися все більшою популярністю. Доведено, що ефективне вивчення іноземних мов залежить від грамотного використання різноманітних підходів, способів, ресурсів. Тому перед педагогами все частіше постає завдання обрати та розробити методику використання відповідного веб-інструменту з метою підвищити рівень знань учнів та ознайомити їх з новими можливостями засвоїти нову інформацію. Питання інтеграції Веб-інструментів в освітній процес та їх використання під час навчання англійської мови є досить актуальним, адже реалізує багато цілей і завдань навчального й виховного процесу, серед яких – оволодіння знаннями, уміннями, навичками, розвиток інтелектуальної особистості, формування наукового світогляду, моральної, художньо-естетичної, екологічної культури тощо [35,с.50].

Ще з середини 1980-х років в обіг ввійшли такі терміни як Computer Assisted Language Learning (CALL) – вивчення мов з використанням комп'ютера та Computer Aided Language Instruction (CALI) – навчання мов за допомогою комп'ютера. На сьогодні мережа інтернет надає широкий доступ до електронних навчальних матеріалів, методичних розробок, словників тощо. При грамотному використанні сучасних веб-ресурсів заняття з англійської мови стають більш цікавими. При цьому зростає мотивація старшокласників до вивчення іноземної лексики.

Власне активне використання сучасних цифрових технологій дозволяє вирішити низку дидактичних завдань:

- сформувати навички читання, використовуючи матеріали різної складності;

- удосконалити вміння сприймати інформацію на слух на основі автентичних текстів;
- розвивати монологічне й діалогічне мовлення на основі проблемного обговорення представлених викладачем або учнем матеріалів мережі;
- вдосконалити навички письма, беручи участь у підготовці презентацій, доповідей, електронних документів;
- поповнювати активний та пасивний словниковий запас, лексику сучасної мови, що відбиває певний етап розвитку культури народу, соціального й політичного устрою суспільства;
- здійснювати проектну діяльність, розробляти веб-квести, працювати з англійськими навчальними сайтами.

Метою вивчення англійської мови у старших класах є подальший розвиток вмінь та навичок, забезпечення лексичної і граматичної компетенцій на рівні володіння мовою B1 та вище. Використовуючи сучасні інформаційно-комунікаційні технології можна підвищити словниковий запас мови, спілкуватися із носіями мови, слухати новини або телепередачі мовою оригіналу, переглядати фільми, слухати пісні, читати літературу. Таким чином, це дозволяє повністю зануритися в англійське середовище тим самим значно вдосконалити лексичну компетентність.

Проведення уроків в цікавій і нестандартній формі дозволяють учневі за допомогою вчителя поглибити й удосконалити мовленнєву та соціокультурну компетенції, а також проконтролювати себе та свій навчальний прогрес. Використання сучасних веб-інструментів сприяє зростанню мотивації старшокласників, а відтак, і продуктивності уроків.

Деякі науковці звертають увагу на проблемні аспекти використання сучасних технологій під час вивчення англійської мови. Насамперед, це недостатнє технічне забезпечення навчальних аудиторій, низький рівень цифрової грамотності окремих вчителів. учні можуть відволікатися на сторонні речі, що вимагає від педагога контролювати їх діяльність на уроці.

З огляду на вищезазначене, учителі постійно шукають резерви вдосконалення навчально-виховного процесу з англійської мови та методи підвищення ефективності засвоєння учнями програмного матеріалу [2, с. 154]. З метою поліпшити процес вивчення англійської мови у старшій школі, учням пропонується опановувати її на базі онлайн-платформ. Завдяки цьому у підлітків зростає мотивація до іноземної мови й аудиторні або онлайн заняття стають більш цікавими й мотивуючими.

Однією із таких платформ може бути Kahoot!, заснований в 2012 році Мортеном Версвіком (Morten Versvik), Йоханом Брандом (Johan Brand) і Джеймі Брукером (Jamie Brooker), а вже у вересні 2013 р. був відкритий для публіки.

Kahoot! – цифрова платформа, що дозволяє проводити навчання у вигляді гри, роблячи атмосферу навчання цікавою та невимушеною. Вона може проходити у вигляді вікторини, дидактичних ігор, а також може бути застосована як узагальнення вивченого матеріалу: граматичного, лексичного, країнознавчого. Такий веб-інструмент використовується у вигляді тестів, пазлів, перемішаних відповідей та послідовності відповідей. Така методика може також викликати в учнів дух суперництва, оскільки у процесі проходження завдань враховуються не лише правильні відповіді, а й швидкість відповіді. Kahoot! дає змогу чималій кількості учнів взяти участь у грі. Вони можуть об'єднатись у команди чи грати самотійно [18, с. 52].

Kahoot є світовою глобальною платформою навчання, завдяки якій можна розкрити свій навчальний потенціал не тільки учням, а й педагогам. Дана платформа надає змогу створювати та проводити заняття, які сприятимуть виведенню навчання англійської мови на новий рівень.

Створені в Kahoot завдання дозволяють вмістити у них фотографії та навіть відеоматеріали. За бажанням вчитель може запровадити бали за відповіді на поставлені запитання: за правильні відповіді та за швидкість. Табло відображається на моніторі вчительського комп'ютера. Для участі у

тестуванні учні просто повинні відкрити сервіс та ввести PIN-код, який надасть вчитель зі свого комп'ютера.

Використання цього сервісу може бути хорошим способом оригінального отримання зворотного зв'язку від учнів. Однією з особливостей Kahoot є можливість дублювати та редагувати тести, що дозволяє вчителю заощадити багато часу. Крім вікторин, за допомогою Kahoot можна запускати дискусії, розпочавши обговорення з одного питання, або провести опитування з кількох питань, а потім розпочати дебати. Використання програми Kahoot на уроках англійської мови значно спонукає розвиток внутрішньої мотивації старшокласника, йому подобається дізнаватися про нове, він має інтерес до вивчення іноземної мови та забезпечені умови для досягнення певних успіхів.

Існує кілька варіантів гри, тому слід розглянути кожен з них:

1. Класичний варіант Kahoot (Classic Kahoot) – це вікторина-змагання між окремими учнями. Цей варіант зручний для опитування, щоб перевірити, наскільки добре студенти орієнтуються у вивченому матеріалі з тієї чи іншої теми.

2. Командний Kahoot (Team Kahoot) – гра у командах. Група розбивається на кілька команд, і кожна команда дає свої відповіді. Цей варіант хороший, тому що потребує невеликої кількості техніки на уроці.

3. Пов'язаний Kahoot (Connected Kahoot) – це режим гри, коли беруть участь групи різних навчальних закладів. Причому вони можуть перебувати в різних містах. Головне – домовитися, вийти одночасно у мережу і, використовуючи режим «Поділитися екраном», позмагатися у знаннях та швидкості реакції. Цей варіант дуже піднімає мотивацію учнів.

Використання платформи Kahoot має наступні *переваги*:

1) може використовуватися для учнів із різним рівнем знання англійської. При цьому вчитель самостійно обирає матеріал для відповідного мовного рівня у вигляді тестів, вікторини або гри;

2) сприяє розвитку лексичної компетентності. Це найкращий спосіб вивчення та закріплення нових слів, оскільки у процесі тестування чи гри легше вивчити або згадати нові слова, а ніж вчити їх у стандартній формі;

3) підвищує мотивацію та інтерес до вивчення англійської мови. У процесі гри чи вікторини учні більш сприятливо залучаються до процесу навчання, ніж у традиційний спосіб;

4) вчитель виступає уже не центральною фігурою, а швидше консультантом, а учні можуть бути більш самостійними та активними учасниками навчального процесу;

5) Kahoot! виступає сучасним засобом у процесі вивчення англійської мови, оскільки у дигітальному середовищі використовувати смартфони вже є звичним явищем.

6) ця платформа дає можливість швидко перевірити слабкі та сильні сторони учнів у процесі опанування нових тем. Під час гри в Kahoot! кожен учень має змогу одразу дізнатися правильність своїх відповідей;

7) використання платформи не залежить від місця та часу, достатнім є наявність комп'ютеру чи іншого гаджету та доступу до мережі Інтернет [33, с. 187].

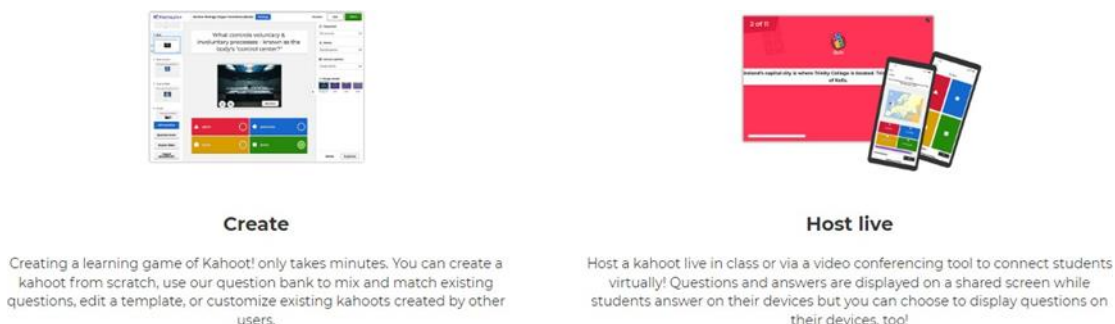
Варто звернути увагу й на основні, на нашу думку, *недоліки* вищезазначеного веб-інструменту, а саме:

1) потребує певного часу на підготовку відповідного матеріалу до проведення заняття на Kahoot!. Вчитель повинен чітко проаналізувати обраний ним матеріал, визначити головне чи другорядне й подати його у вигляді гри, текстів, чи вікторини. Це все залежить від вивчення нового чи узагальнення уже пройденого матеріалу;

2) обов'язкова наявність гаджетів та доступу до мережі Інтернет [33, с.188];

3) належний рівень сформованості цифрової грамотності як у вчителя, так і в учнів.

Проте, не зважаючи на зазначені недоліки, хотілось би підкреслити, що використання платформи Kahoot! у процесі навчання англійської мови учнів старших класів не тільки доповнюють його, а й роблять більш захоплюючим та ефективнішим. Поєднання класичних методів навчання із сучасними веб інструментами, сприяють формуванню іншомовної компетентності учнів за короткий проміжок часу.

Рис. 1. Приклад роботи з Kahoot!

Особливою популярністю на сьогодні користується веб-сервер Wordwall. Це багатофункціональний інструмент для створення інтерактивних дидактичних матеріалів та організації занять. Його функціональні можливості надзвичайно широкі, що дозволяє створювати різноманітні інтерактивні завдання, вікторини, тести, розробляти флеш-картки, які здобувачі освіти можуть виконувати як в режимі реального часу, так і ділитися ними через електронну пошту чи соціальні мережі.

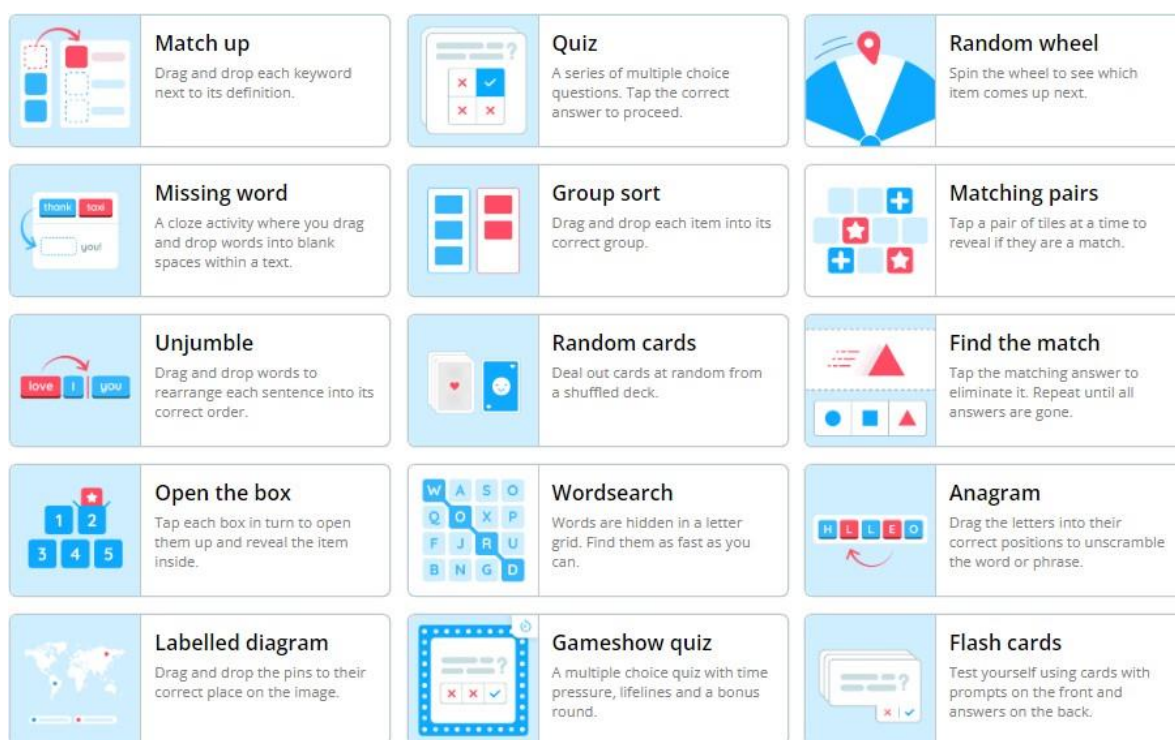
Wordwall пропонує готові шаблони, спеціально розроблені для певних тем, які можна використовувати при створенні завдань. Крім того, учитель може створювати свої власні завдання, використовуючи наявні інструменти. Цей веб-сервіс дуже простий у використанні, що дозволяє використовувати його у своїй професійній діяльності без необхідності спеціальної підготовки [4, с. 8].

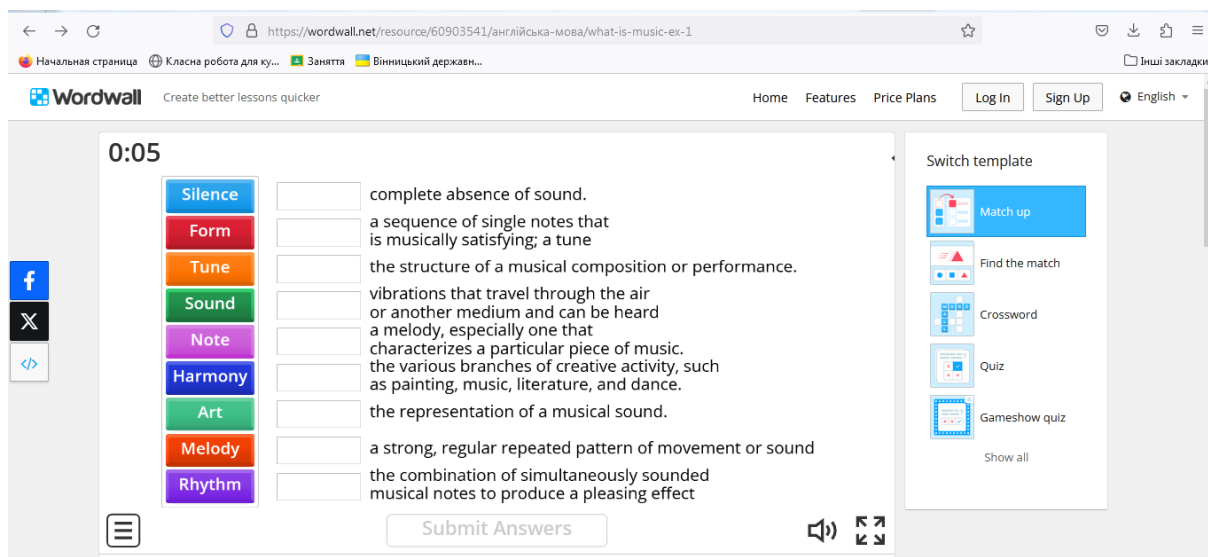
Завдання можуть бути різноманітними і включати в себе: вікторини, анаграми, лабіринти, завдання на знаходження відповідності, парні завдання зі слів або термінів, завдання на доповнення відсутнього слова в реченні,

завдання на переставлення слів для правильного формування речення та інші (рис 1).

До переваг використання вебінструменту Wordwall можна зазначити можливість створення інтерактивних завдань на основі готових шаблонів для ігор і вправ, індивідуалізацію завдань та огляд їх результатів, можливість імпортування матеріалів з інших джерел, підтримку віддаленого навчання та співпрацю між учнями та вчителями, можливість створення груп та спільного доступу до матеріалів, відтворення на різних пристроях та цифрових засобах, а також простий та зрозумілий інтерфейс користувача.

На **рисунку 2** зображені режими створення завдань, які можна використовувати у ресурсі Wordwall. Кожен режим по-різному стає у пригоді при вивченні нової лексики.

Рис. 3. Приклад використання Wordwall для вивчення слів по темі “Music”

Зазначений вебінструмент, на нашу думку, краще, ніж будь-які інші, допомагає вчителю розвивати англomовну лексичну компетентність в учнів старших класів за короткий проміжок часу [29, с. 160], та робить заняття більш інформативними і захоплюючими.

Режим Match up можна застосувати при знайомстві з лексичними одиницями. Це вправа на відповідники, де учні мають поєднати слово з визначенням, задля того, щоб краще зрозуміти його.

Missing word дозволяє практикувати нову лексику у контексті. У цій вправі потрібно доповнити речення, а іноді й цілий текст, відповідними словами або словосполученнями. Цей тип завдання допомагає учням розуміти значення та використання слів у контексті, сприяє запам'ятовуванню лексики та розвиває навички використання слів у реченнях.

Режими Random cards, Random wheel та Open the box схожі між собою, проте їх можна застосувати по-різному. Наприклад, Random cards можна провести на уроці аналогічно до всіма улюбленої гри Alias: учні діляться на команди, де кожен із учасників має пояснити слово або словосполучення з активного словника визначенням, яке вже попередньо вивчив. У режимі Random wheel вчитель може попросити учнів скласти речення або питання зі словом, що випало на колесі. А ось у режимі Open the box також можна

попрактикувати активну лексику, вже відповідаючи на розгорнуті питання, що траплятимуться, при цьому вживаючи якомога більше нових слів.

З усього вище переліченого можна дійти висновку, що Wordwall – багатофункціональна платформа, придатна як для вивчення лексики під час уроків англійської, так і для вивчення інших аспектів мови. Платформа надає широкий набір онлайн інструментів для вивчення, варіювати які можна в залежності від цілей та завдань уроку.

Не меншою популярністю на сьогодні користується веб-інструмент Quizlet. Ця платформа дає змогу створювати тести, тренувати правопис, працювати в команді над вирішенням спільного завдання у вигляді інтерактивної гри. За допомогою Quizlet можна активно розвивати лексичну компетенцію і в тій чи іншій мірі формувати всі види мовленнєвої діяльності, а саме: аудіювання, читання, письмо, говоріння. Для введення і демонстрації нового матеріалу використовуються флеш-картки (Flash Cards), створені на основі тих лексичних одиниць, які проходять учні в даний момент. Особливістю платформи Quizlet є те, що вона запропонує кілька варіантів перекладу до заданого користувачем слова, а також підбере відповідну картинку.

За допомогою інтерактивної дошки та наявності в учнів смартфонів можна проводити інтерактивну групову роботу Quizlet Live. Це кращий спосіб перевірити знання лексики та залучити весь клас. Для гри в Quizlet Live потрібно створити власні питання та запозичувати з бази завдань платформи. Така гра підходить для невеликих класів, так як мінімальна кількість гравців – три або чотири учні. Чим більше гравців, тим більше команд і гостріше дух суперництва, але це може призводити до погіршення дисципліни на уроці.

Для організації гри Quizlet Live необхідно: акаунт Quizlet для вчителя, модуль з лексикою, від 6 слів з визначеннями і більше, три або чотири учні, смартфон у кожного учня із зареєстрованим обліковим записом, ноутбук для вчителя, щоб виводити правила і список лідерів на екран.

На початку гри вчитель зі свого акаунту заходить в Quizlet і вибирає модуль з лексикою, яку хочете перевірити. Потім у режимах гри вибирає «LIVE». Після того, як учні зайшли на quizlet.live, диктує їм код доступу для того, щоб додатися в гру, або виводить на екран QR-код. Учні, які додалися в гру, автоматично будуть поділені на команди. Після чого можна запропонувати їм сісти поруч, щоб було комфортніше грати.

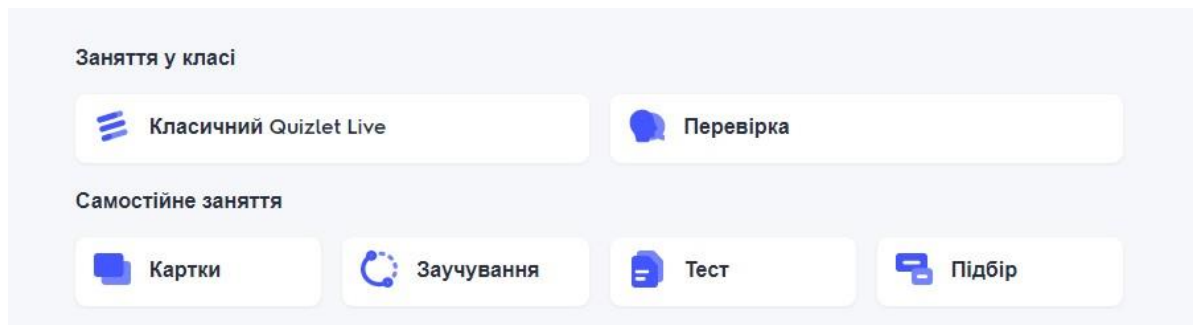
Використання веб-інструменту Quizlet на уроках англійської мови дає змогу полегшити процес навчання та сприяє кращою запам'ятовуванню учнями нової лексики. Основними перевагами цієї платформи є:

- ефективне поповнення словникового запасу. Quizlet надає можливість навчатися за допомогою візуальних карток, аудіозаписів та інших інтерактивних елементів.
- можливість проведення тестування та вікторини для закріплення нових знань.
- платформа доступна онлайн і на мобільних пристроях, що дозволяє студентам вчитися в будь-який зручний для них час і місце.
- Спільний доступ до навчальних матеріалів.
- Можливість відслідковувати успішність за допомогою статистики.

Quizlet є багатофункціональним веб-інструментом, що дає можливість вивчати, тренувати та закріплювати новий лексичний матеріал. Ця платформа не передбачає оцінювання, але сприяє максимальній взаємодії з учнями. Цей застосунок значно економить час викладача, так як одноразове внесення матеріалу в програму дає можливість його використовувати в якості бази для створення інших сетів.

Використання Quizlet сприяє розвитку лексичної компетентності старшокласників та формуванню усіх видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, письмо, говоріння). Для пояснення і демонстрації нового матеріалу використовуються відповідні флеш-картки (Flash Cards), які вчитель може створити на основі тих лексичних одиниць, які вивчають його учні в поточний момент.

Quizlet пропонує кілька варіантів перекладу слова, а також підбере відповідну картинку. При роботі з флеш-картками є можливість прослухати нові слова, а також записати голосове повідомлення. Крім флеш-карток, можливе створення діаграм (Diagrams), для візуалізації і вивчення лексики. Для контролю пропонується окремий тестовий режим (Test) і різноманітні ігри (Space Gravity, Scatter, Space Race).

Рис. 4 Приклад роботи з Quizlet

Режим Карток підходить для ознайомлення з новою лексикою; він дозволяє переглядати слова або словосполучення та їх переклад або визначення, а також надає можливість прослухати вимову.

Режим Заучування говорить сам за себе – з його допомогою учні вивчають та запам'ятовують нові лексичні одиниці. Заучування включає як тестовий режим – учні вибирають найбільш підходящий переклад чи дефініцію до лексичної одиниці з кількох варіантів; тут є навіть режим правопису, у якому учням пропонується самостійно записати необхідний термін. Режим Заучування відображає прогрес – скільки слів було вже вивчено, і скільки ще потрібно вивчити, крім того, учень може встановити дату, до якої йому потрібно вивчити лексику, і додаток надсилатиме щоденні нагадування про необхідність зайти в додаток і повторити слова.

Режим Тестування краще використовувати тоді, коли як мінімум основний пласт лексики вже вивчений, і учням потрібно підготуватися до самостійної чи контрольної роботи, або до словникового диктанту – іншими словами, цей режим краще використовувати в рамках самостійної підготовки вдома, оскільки даний режим допомагає учням дізнатися, наскільки добре ними було засвоєно матеріал. Відповіді на питання в режимі тестування

можуть бути як множинний вибір, і можуть вимагати написання слова або словосполучення. Режим тестування як спосіб оцінювання знань учнів може не дати об'єктивної картини про їх реальні знання, проте може бути використаний у класній кімнаті як спосіб заохочення діяльності учнів.

Характеризуючи в цілому переваги платформ у навчанні англійської мови Quizlet, Kahoot та Wordwall, варто відзначити найголовніші: можливість самостійно створювати навчальні матеріали для кожної теми; підвищення мотивації та пізнавальної діяльності учнів на уроках англійської мови завдяки новизні, мультимедійності та змагальному компоненту; економія часу у створенні дидактичного матеріалу завдяки готовим шаблонам; швидка перевірка результатів; можливість залучення у навчальний процес максимальної кількості учнів; зручність та доступність як для викладачів, так і для учнів [34, с.140].

Ще один веб-інструмент, який можна використати на уроках англійської мови є LearningApps (<https://learningapps.org/>). Це безкоштовна платформа, що пропонує різні інтерактивні модулі під час навчання. Його можна використати для розробки презентацій, тестових завдань. Загалом ця програма містить 21 шаблон для створення завдань, кожен із яких має декілька категорій, що суттєво розширює функціональні можливості ресурсу. Причому чимало із доступних шаблонів можна ефективно використовувати для формування лексичних навичок з іноземної мови.

На платформі LearningApps можна знайти чимало варіантів, які допоможуть зацікавити старшокласників вивчати нові лексичні одиниці шляхом зіставлення англійських слів чи фраз з перекладом. Можна також згрупувати лексеми за певними змістовими категоріями, вибрати правильну відповідь на питання (такий варіант цілком можна використовувати для роботи з окремими словами або фразами чи реченнями), структурувати події в тексті/ діалозі та за допомогою інших шляхів семантизації. Такі завдання роблять процес вивчення англійської мови продуктивнішим та динамічнішим,

звільняючи в такий спосіб час вчителів для проведення мовленнєвих активностей, а відтак розвивати комунікативні здібності учнів.

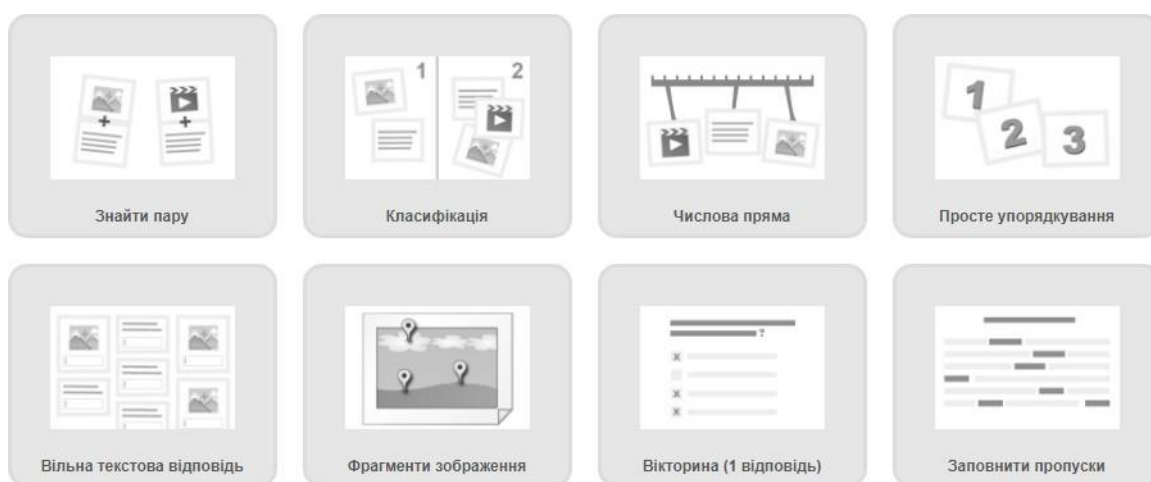
Завдання на платформі LearningApps розробляються відповідно до рівня знань учнів. Старшокласникам, які володіють ширшим лексичним запасом можна пропонувати більш ускладнені вправи.

Можливість створювати вправи у різних шаблонах допомагає уникнути одноманітності, що може мотивувати учнів виконувати завдання. Користуючись цією платформою можна практикувати вживання лексичних одиниць у формі діалогів, монологів, міні текстів.

LearningApps – є платформою для створення та обміну інтерактивних навчальних матеріалів [40]. Вона надає вчителям можливість створювати, ділитися та використовувати різноманітні інтерактивні вправи і завдання для навчання та оцінювання.

Загалом, LearningApps та Wordwall мають багато схожих функцій, оскільки обидва спрямовані на створення інтерактивних вправ для навчання та перевірки знань. Проте, задля різноманітності, можна чергувати та експериментувати з завданнями.

LearningApps також пропонує низку шаблонів для створення інтерактивних вправ та активностей, які можна використовувати для вивчення та заучення нової лексики (рис. 5).

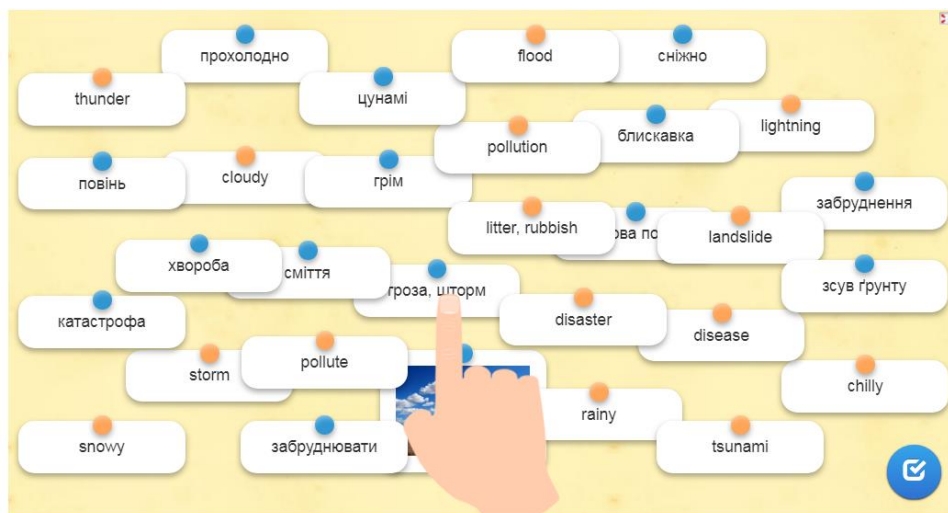
Розглянемо деякі з шаблонів LearningApps, які відрізняються від режимів у Wordwall:

Наприклад, шаблон Класифікація у ресурсі LearningApps – ефективний спосіб тренувати лексику на уроці англійської мови, де учні повинні розподілити слова або терміни на категорії або групи відповідно до певних ознак чи критеріїв. Цей тип завдання допомагає учням систематизувати та класифікувати лексику, розвиваючи їхні навички розуміння та використання слів в різних контекстах. Також, він створює можливість для обговорення та вивчення тематичних категорій слів на уроці.

Завданням до шаблону «Просте упорядкування» є розташування слова чи фрази в правильному порядку або послідовності, аби відпрацювати лексику та вивчати нові терміни у контексті. Також це вправа на розвиток логічного мислення та послідовності.

Шаблон «Вільна текстова відповідь» дозволяє учням відповідати на запитання або завдання, вводячи власні відповіді у вільній формі. Цей режим добре підходить для тренування лексики та практики використання слів у реченнях. Після того, як учні дадуть відповіді на питання, вчитель може відстежити їхні відповіді та обговорити їх потім у класі. Це дасть можливість покращити їхні навички використання лексики та правильного синтаксису.

Кожен із цих шаблонів надає можливості для креативного та інтерактивного вивчення лексики в англійській мові, допомагаючи учням покращити свої навички мовлення.

Рис. 6 Приклад застосування платформи LearningApps на тему «Climate»

Таким чином, на сучасному етапі розвитку суспільства освітня система зазнала суттєвих трансформацій, а використання сучасних веб-інструментів на уроках англійської мови набуває все більшої популярності та сприяє формуванню лексичної компетентності старшокласників.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ I

Іншомовна лексична компетентність визначається як здатність користувача мови розуміти, використовувати та аналізувати словниковий запас в іншій мові. Вона включає розширений словниковий запас, розуміння синонімів, антонімів, фразеологізмів, та навички вибору слів в різних контекстах. Структура іншомовної лексичної компетентності передбачає знання слів, їхніх значень, правильне вживання в мовленні, а також здатність вибирати належні слова в конкретних ситуаціях спілкування, засоби для вираження власних думок і почуттів у мові.

Проаналізовано особливості процесу формування іншомовної компетентності учнів старших класів із застосуванням веб-інструментів. Висвітлено психологічні особливості навчання старшокласників, що становлять основу формування лексичних навичок.

В цілому, лексична компетентність має кілька визначень в науці. Але, насамперед, це здатність вільно використовувати іноземну мову. По суті, це базовий елемент формування іншомовної комунікативної діяльності, а її формування відбувається у кілька етапів.

Визначено, що формування англомовної компетентності старшокласників може супроводжуватися певними труднощами. Зокрема, це недостатньо сформований активний словниковий запас.

Формуванню англомовної лексичної компетентності старшокласників сприяє застосування веб-інструментів. Популярними платформами на сьогодні є Quizlet, Kahoot, Wordwall та LearningApps.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ З ЗАСТОСУВАННЯМ ВЕБ-ІНСТРУМЕНТІВ (Learning.apps, Kahoot!, Quizlet, Wordwall)

2.1. Комплекс вправ для формування англomовної лексичної компетентності в учнів старших класів із застосуванням веб-інструментів

Методика використання веб-інструментів на уроках англійської мови в старших класах передбачає розробку комплексу відповідних лексичних вправ.

Відповідно до чинної програми учні старших класів загальноосвітньої школи вивчали теми «The weather and climate», «Seasons», «Environment protection», «Science and technology»

Варто зазначити, що вивчення іноземних мов у старших класах уже набуває іншого змісту. Це вже робота не стільки над фонетикою чи граматикою, скільки над змістом. Значна увага приділяється при цьому художнім образотворчим засобам мови і формуванню лексичної компетентності, лінгвосоціокультурного її компонента.

У кваліфікаційній роботі розроблено комплекс із 25 вправ для формування англomовної лексичної компетентності з використанням веб-інструментів (Learning.apps, Wordwall, Kahoot!, Quizlet). Так як пробне навчання проводилось у кінці навчального року і учні повторювали пройдений програмний матеріал, з метою формування іншомовної лексичної компетентності.

Оскільки старшокласники вивчають теми «The weather and climate», «Seasons», «Environment protection», «Science and technology», їм було запропоновано вправи у додатку Learning.apps для вивчення нової та закріплення засвоєної лексики.

Урок 1. «The weather and climate»

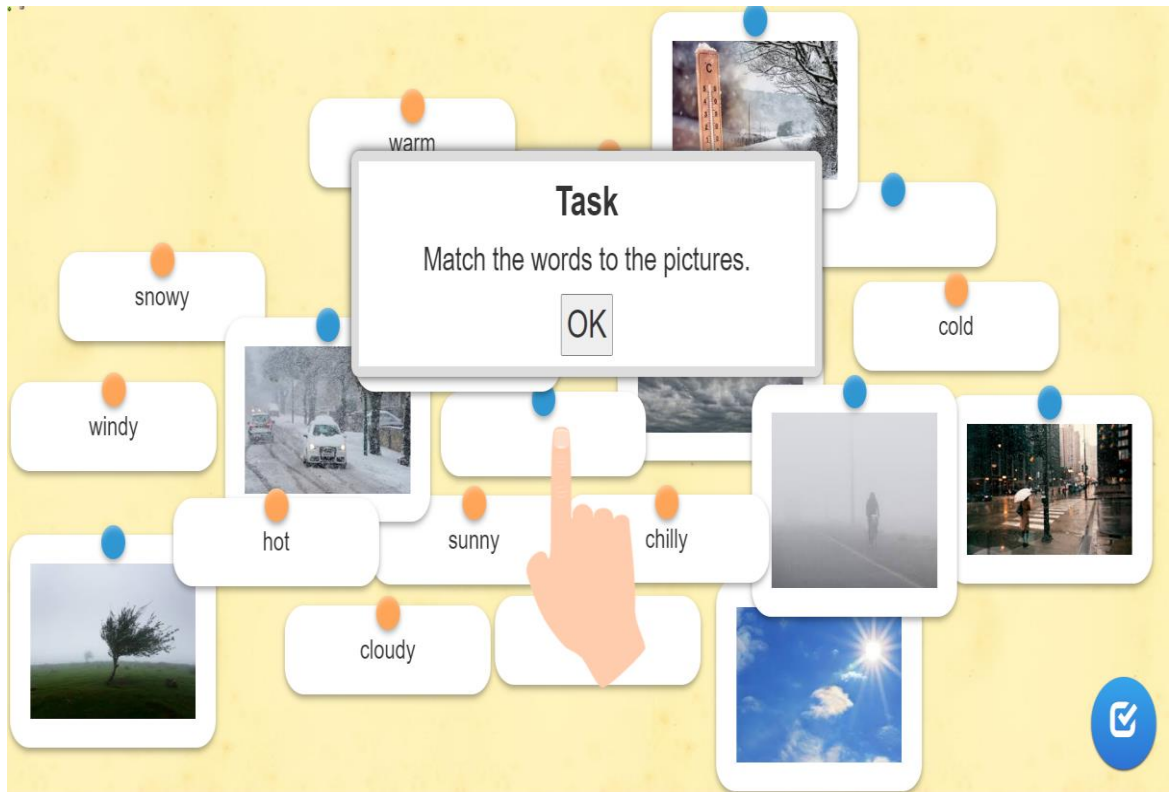
Вправа 1.

Тип: рецептивно-продуктивна

Інструкція: Follow the link/ Match the words to the pictures

Task: Match the words to the pictures

<https://learningapps.org/watch?v=ps53hyena20>

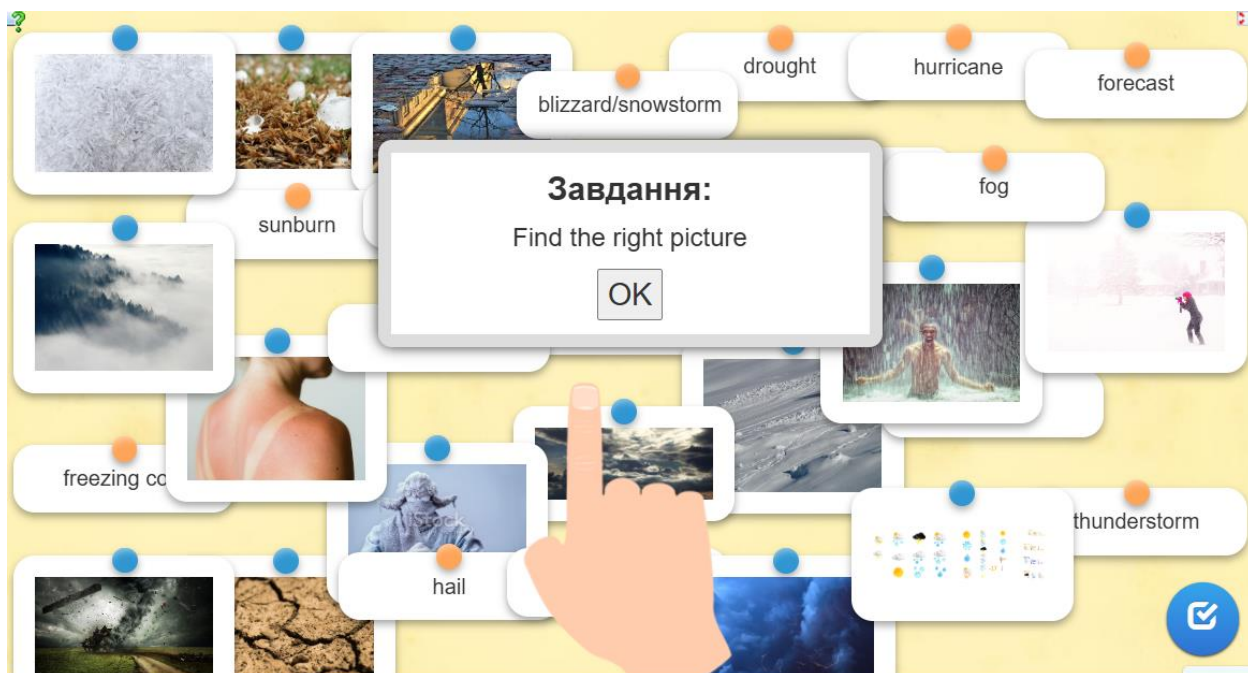
Вправа, що створена з допомогою веб-інструменту Learning.apps, спрямована на засвоєння лексичного мінімуму, розвитку усного мовлення та поповнення словникового запасу.

Вправа 2. Weather vocabulary

Тип: рецептивно-продуктивна

Інструкція: Follow the link/ Match the words to the pictures

<https://learningapps.org/watch?v=ps53hyena20>

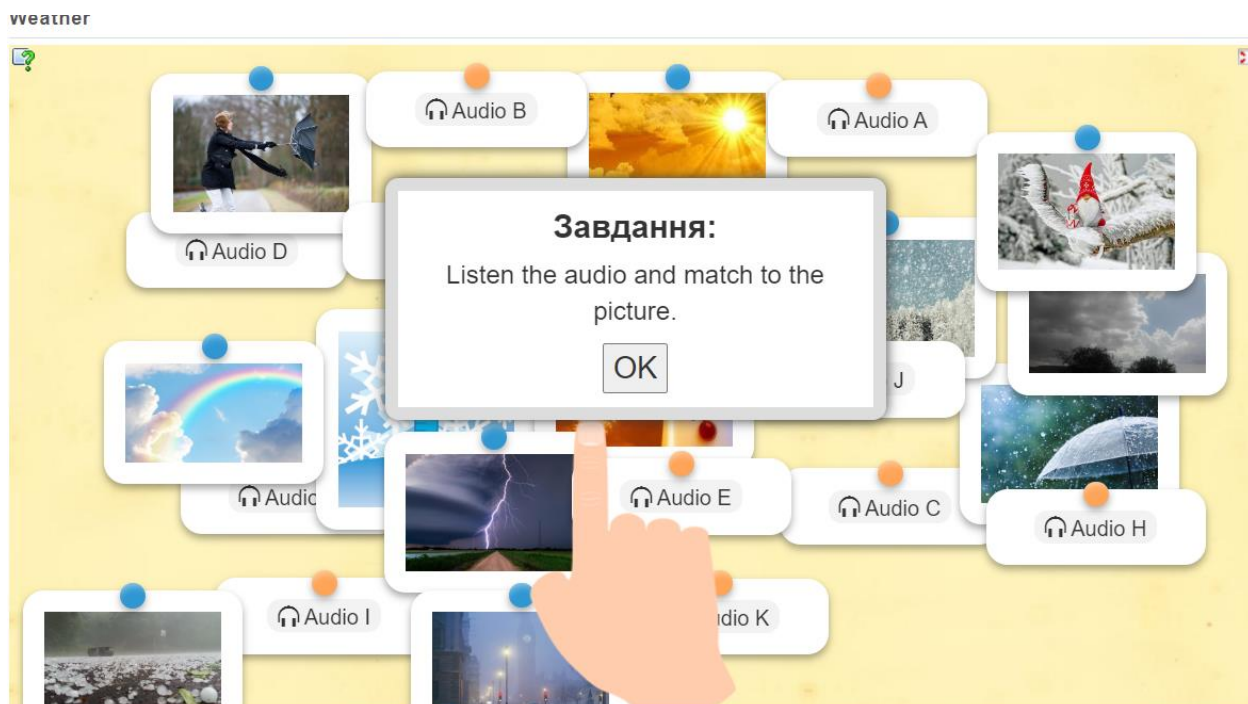
Вправа 3

Мета: вміти розпізнавати нові лексичні одиниці на слух шляхом аудіювання та виконання вправ

Тип: рецептивно-продуктивна

Інструкція: Follow the link. Listen the radio and match to the picture. Check your result with the help of the tick You have 7 minutes for it.

<https://learningapps.org/watch?v=ps53hyena20>

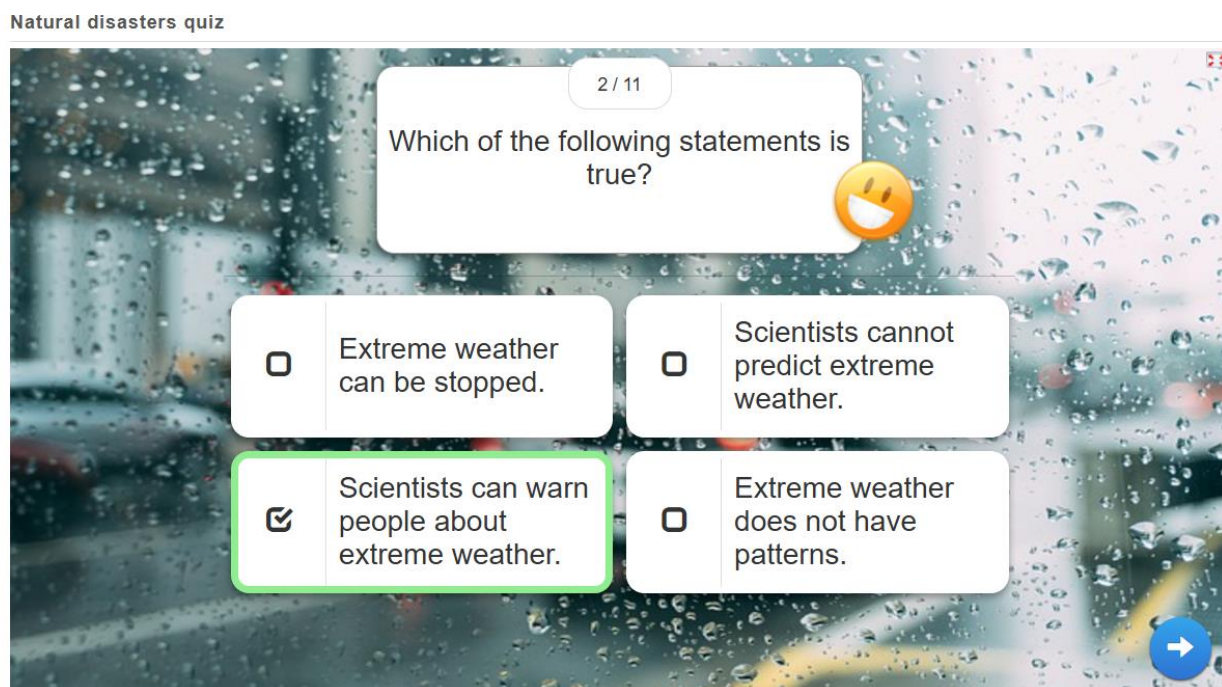

Вправа 4

Мета: занурення в англомовну атмосферу, активізувати лексичний запас слів

Тип: рецептивно-продуктивна.

Інструкція: *Follow the link. Choose the correct answer.* [Natural disasters quiz](#)

Вправа 5

What's the Difference Between Weather and Climate?

Мета: формування лексичних навичок при роботі над текстом

Тип: некомунікативна, репродуктивна

Інструкція: *Follow the link. Read the text and click on the gaps and choose the right variant to complete the sentences.*

<https://learningapps.org/watch?v=p92o74t0a18>

The screenshot shows a video player interface with a progress bar at the top. The video content has a light orange background and contains several paragraphs of text with gaps for a matching exercise. The text discusses the difference between weather and climate, the importance of monitoring weather changes, and NASA's observations of Earth's warming and sea level rise.

Take a look outside your window. Is it and sunny? Is it cloudy and ? Is there snow on the ground? When you look out the window, you are seeing what the is like today.

Weather is only temporary. For example, a blizzard can turn into a flood after just a few warm days. Climate, on the other hand, is more than just a few warm or days. Climate describes the typical weather conditions in an entire region for a very long time - 30 or more.

Keeping an eye on changing weather can help us plan ahead. We know that if are forming overhead, it's probably a good idea to stay inside. But it's important to keep an eye on changes in Earth's , too.

And NASA has observed that Earth is getting warmer. Keeping track of Earth's sea level is one way that we can know how quickly the climate is changing. As Earth's climate warms, in Antarctica and Greenland is melting. This causes the level of the ocean to rise.

NASA satellites can measure sea level rise from space. They can also track changes in the climate by measuring the clouds. We know that changes in number, or location of clouds could be caused by a change in Earth's climate. NASA satellites are always orbiting Earth, looking down at our oceans and clouds. And they monitor Earth's climate in other ways, too.

It's important to keep an eye on our planet and all the way that it's changing. Right now, it's the only one we've got!
Find out more about our Earth at NASA Climate Kids!

Урок №2 «Environment protection»

Вправа 6. Кросворд/ crossword

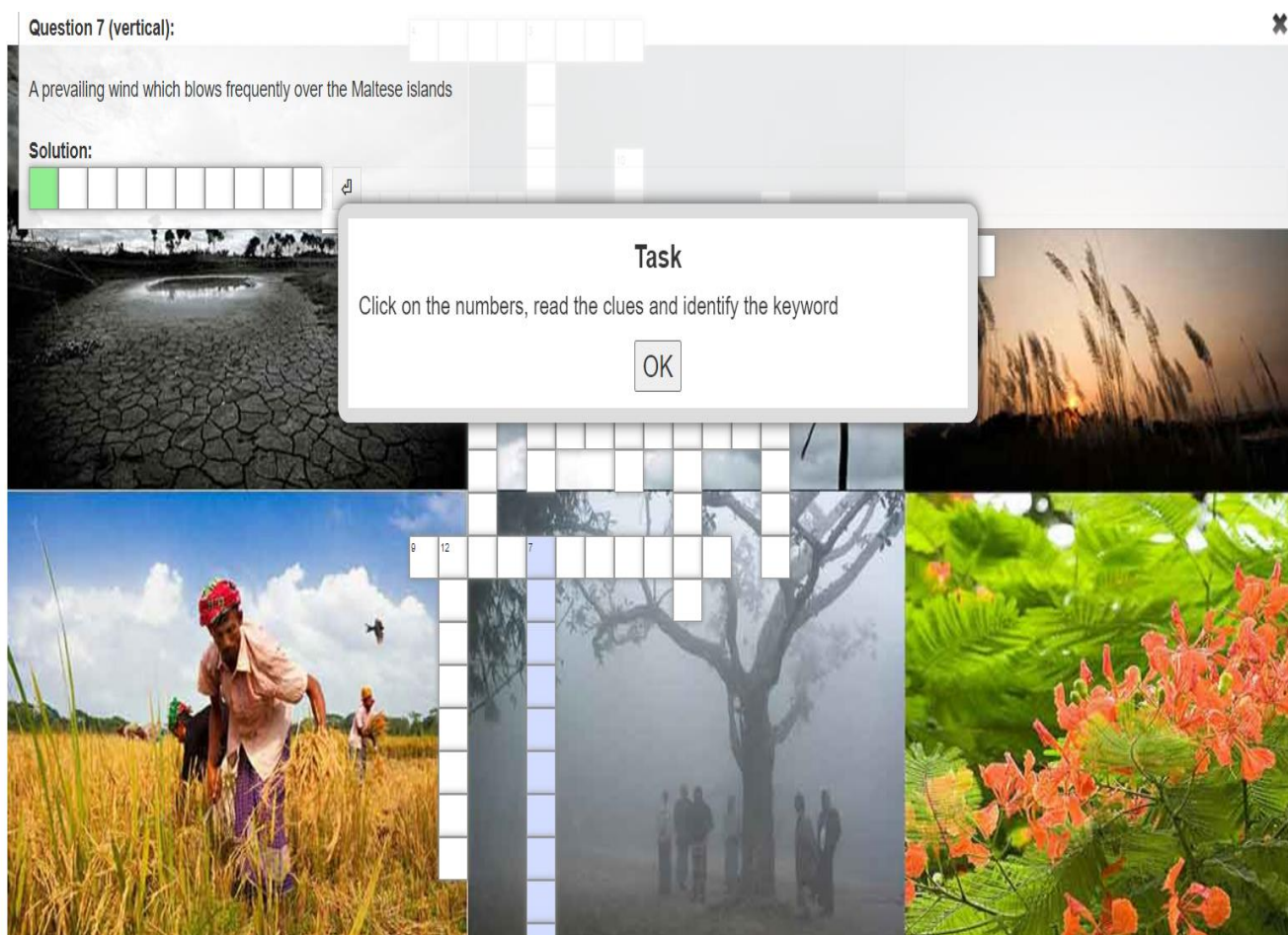
Мета: з використанням веб-інструментів ознайомити учнів з новими лексичними одиницями, активізувати вже відомі лексичні одиниці.

Рівень складності: середній.

Режим виконання: загально груповий.

Основний вид діяльності: гра.

Інструкція: guess the words that are needed to be inserted in the crossword puzzle (рис. 2.1)

Question (vertical):

Daily changes taking place within the troposphere

The average weather conditions of a place or region over a long period of time

The amount of heating and cooling that a place gets

When hot air from the land rises and is replaced by cold air over the sea

A prevailing wind which blows frequently over the Maltese islands

Instrument used to tell us the direction from where the wind is blowing

The level of water in the air

This usually forms on cars or plants during the night

Question (horizontal):

The distance of a particular place north or south of the Equator

The further away from the equator you go the colder it becomes

The vertical distance of any place above sea level

The higher you go the colder it becomes

Instrument used to measure the amount of rain

Instrument used to measure how hot or cold a place is

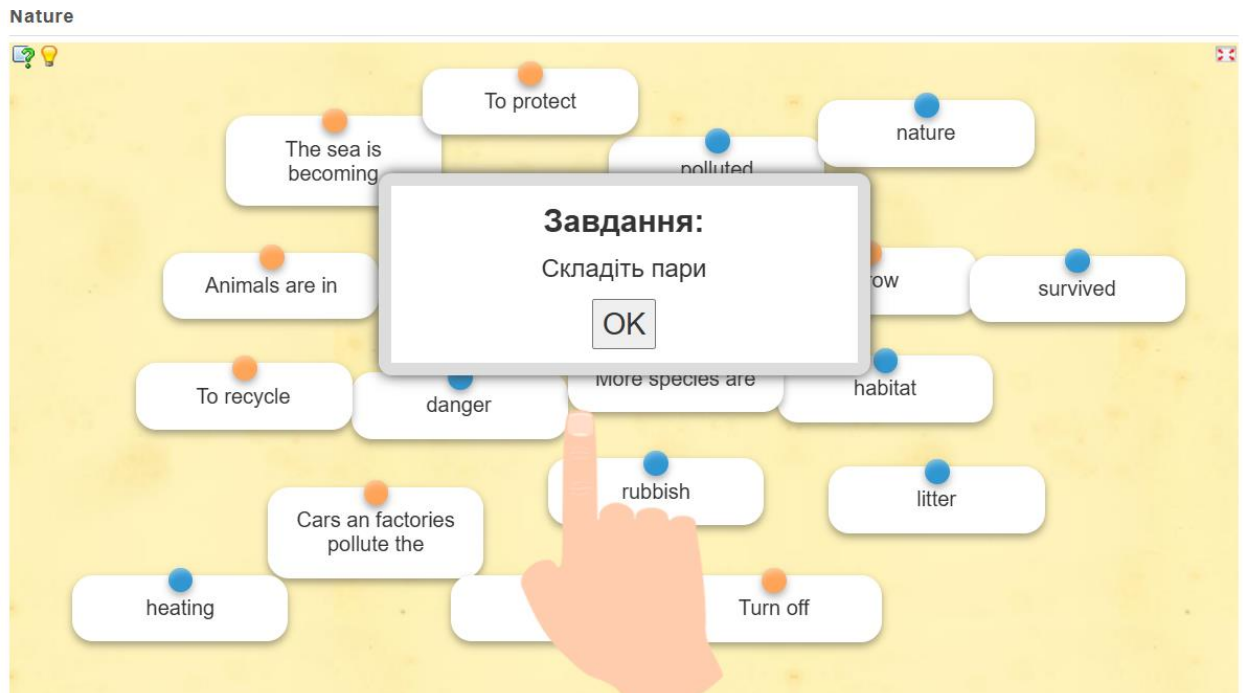
Вправа 7.

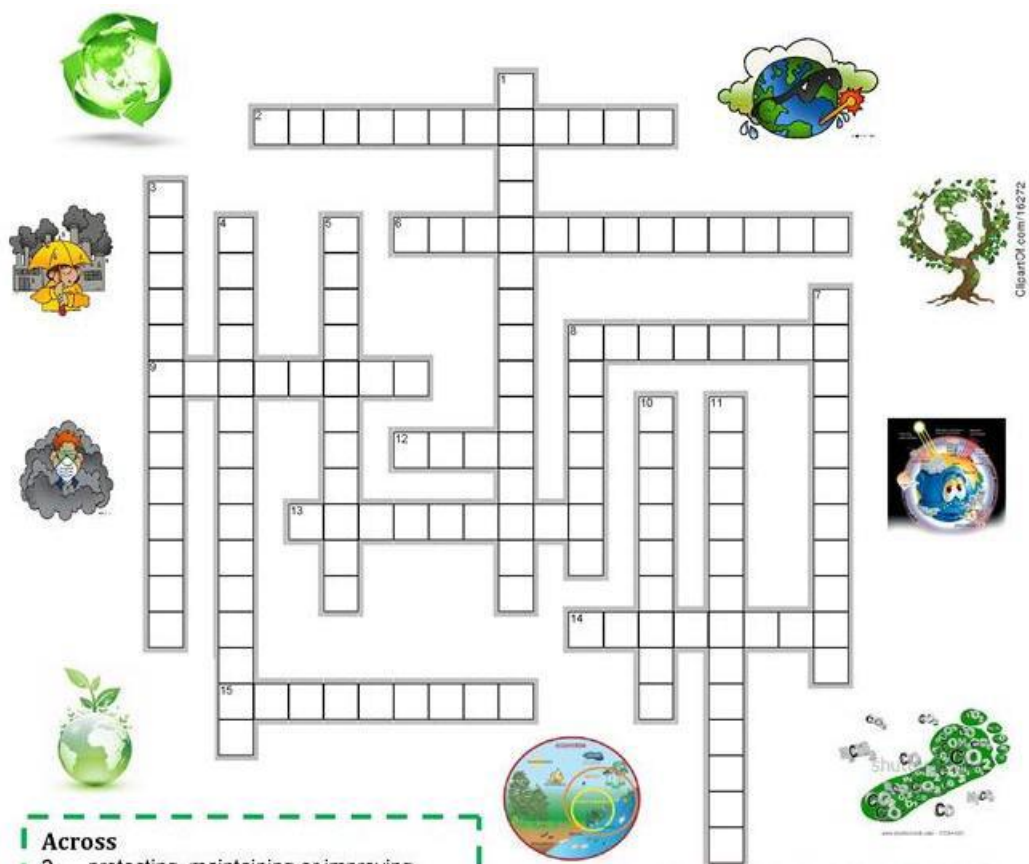
Мета: закріпити вживання нової та вже вивченої лексики

Тип: рецептивно-продуктивна

Інструкція: Follow the link/ Match the words to the pictures

<https://learningapps.org/28376300>

Across

2. protecting, maintaining or improving natural resources, to keep them safe from destruction or degradation and conserve them for future generations
6. destruction of forests to make land for agriculture
8. the release or discharge into the air of pollutant substances such as gas or smoke
9. an area designated to receive household garbage, solid waste and construction debris
12. location where garbage, rubbish or waste is taken and just dumped, without environmental controls
13. the process of minimising waste by recovering materials and transforming them into new products
14. rain mixed with sulphuric, nitric and other acids formed by gases released into the atmosphere when fossil fuels are burned
15. a community of plants, animals and other organisms living in an area which provides what they need in order to survive

Down

1. a measure of the effect that human activities have on the climate
3. a gradual warming of the earth's surface temperature reportedly caused by the emission of gases that trap the sun's heat in the earth's atmosphere
4. gases that trap the heat of the sun in the earth's atmosphere, producing the greenhouse effect
5. fuels such as oil, coal and natural gas
7. the surroundings and external conditions that affect the growth and development of living things
8. the study of the relationship of living things (plants, animals and humans) with each other and with their environment
10. contamination of the air, water, or soil with substances that can cause harm to human health or the environment
11. capable of being broken down or decomposed by natural biological processes

Приклад онлайн-кросворду на тему Environment

Вправа 8.

Мета: формування лексичних\граматичких навичок при роботі над текстом

Тип: некомунікативна, репродуктивна

Інструкція: *Follow the link. Read the text and click on the gaps and choose the right variant to complete the sentences. Check your result with the help of the tick.*
You have 10 minutes for it. <https://learningapps.org/24283063>

"a cause" or "a reason"?

Carelessness is often the of fires.

The of the accident is still not known.

What is the of lightning?

What was the for your refusal to go there?

The of earthquakes is the heat inside the earth.

Never stay away from school without good .

Common of wildfire includes lightning and drought.

There is no to suppose he will forget about this.

The main of frequent floods in Zakarpattia are heavy showers and deforestation.

Give me the for your going.

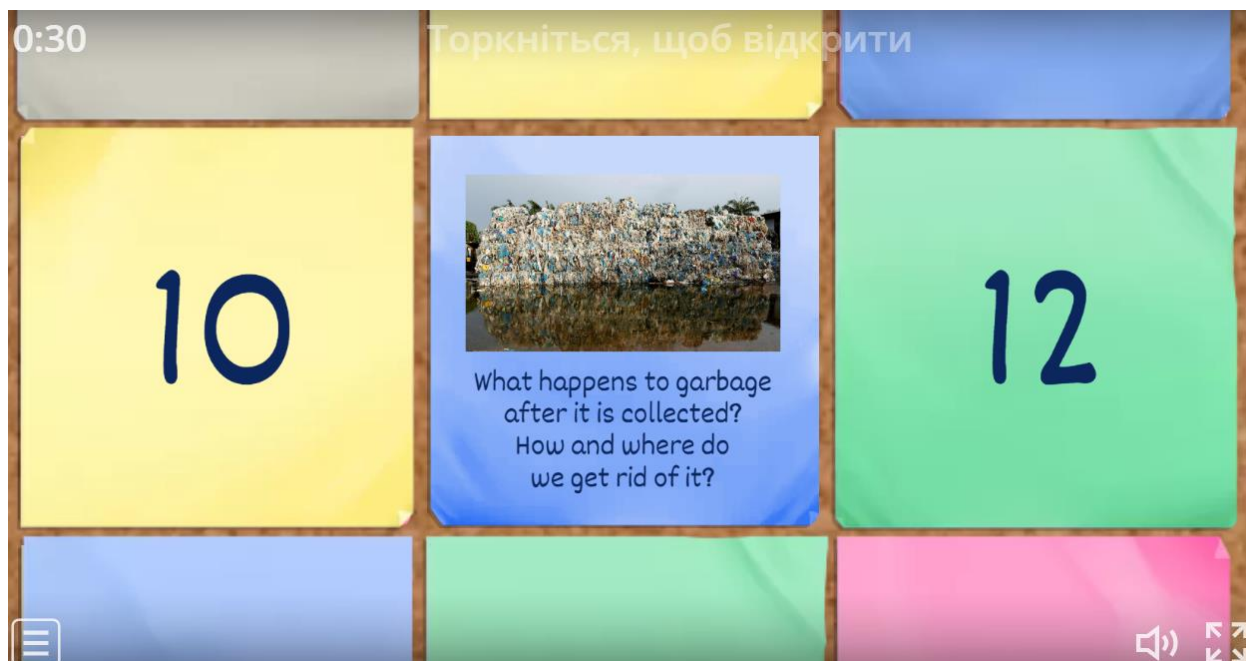
Вправа 9

Мета: занурення в англомовну атмосферу, активізувати лексичний запас слів

Тип: умовно комунікативна, рецептивно-продуктивна.

Інструкція: *Follow the link. Tap each box in turn to see the items inside*

<https://wordwall.net/uk/about/template/open-the-box>

Вправа 10

Environmental Test

Мета: активізувати словниковий запас

Тип: рецептивно-продуктивна

Інструкція *Follow the link. Choose the correct answer*

<https://quizlet.com/636108437/test?answerTermSides=6&promptTermSides=6&questionCount=9&questionTypes=4&showImages=true>

посуха

Виберіть відповідний термін

drought

ozone layer

oil spill

pollution

Не впевнені?

Урок 3 Environment

Вправа 11

Environmental Test

Мета: активізувати словниковий запас

Тип: рецептивно-продуктивна

Інструкція *Follow the link.* [Підбір: The Environment | Quizlet](#)

Match a word with its translation

nuclear disaster

розтоплювати, танути

global warming

ядерна катастрофа

greenhouse effect

melt

drought

посуха

парниковий ефект

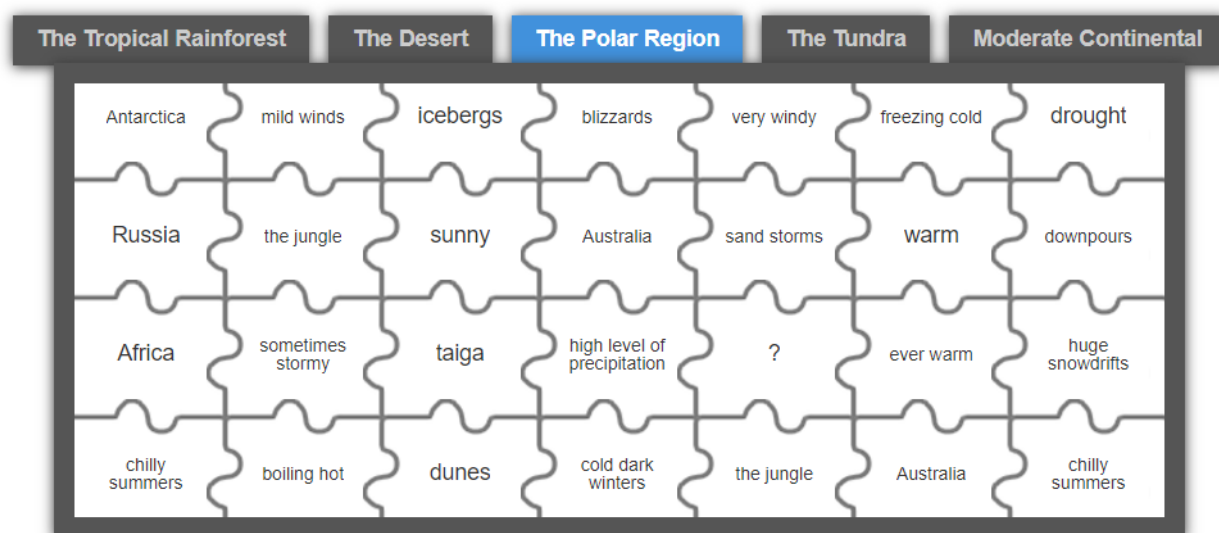
глобальне потепління

Вправа 12

Мета: формування лексичних навичок, активізація словникового запасу.

Тип: рецептивно-продуктивна

Group the weather phenomena, countries and nature peculiarities according to the climate zones <https://learningapps.org/20364586>

Вправа 13

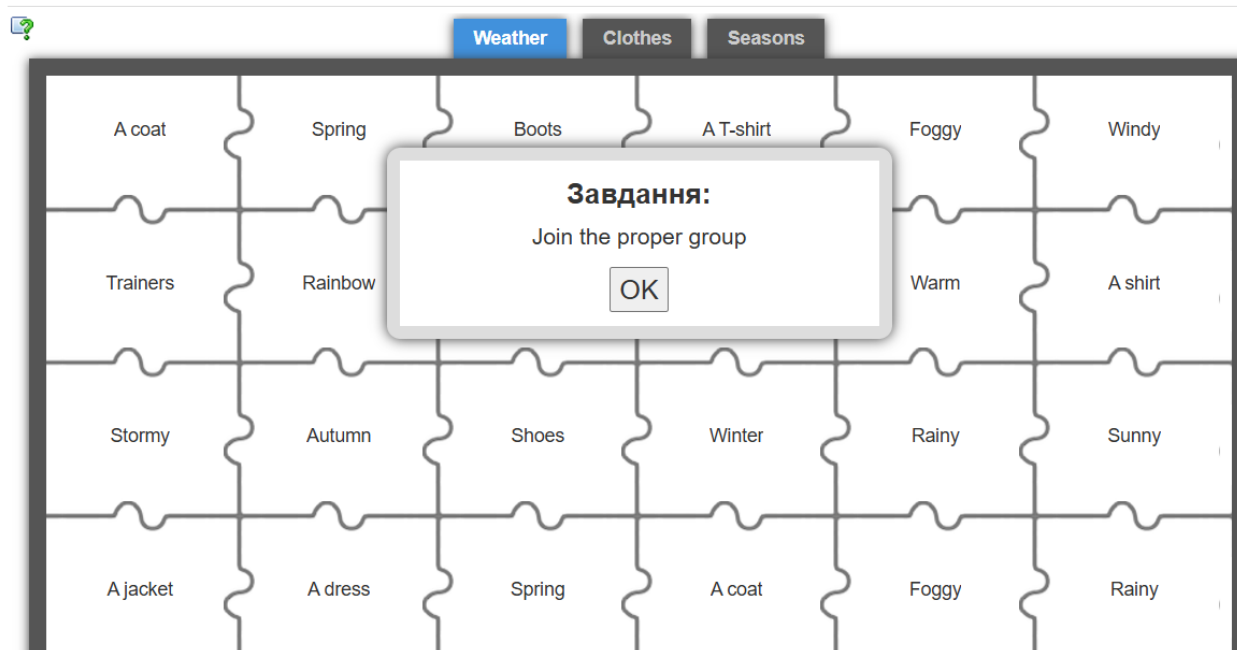
Join the proper group

Тип: рецептивно-продуктивна

Мета: активізувати лексичний запас слів

Тип: рецептивно-продуктивна.

Інструкція: Follow the link. <https://learningapps.org/23831388>

Вправа 14

Мета: активізувати лексичний запас слів

Тип: умовно-комунікативна, рецептивно-продуктивна.

Інструкція: *Follow the link. Ask your teacher about the code, enter it and your name. At the teacher's screen you will see the questions with different variants of answers. Each answer has its color. Read the question attentively and click on the right color on your phone. Click on the sign and choose the right variant for each photo. You have 3 minutes for it.* <https://create.kahoot.it/details/3cd316e5-3317-4601-a8c2-8b820b316e3e>

Вправа 15

Мета: формування лексичних навичок за допомогою підбору слова із відповідним малюнком

Тип: умовно-комунікативна, рецептивна

Інструкція: *Follow the link. Match the description with the name. You can check it with the help of this app. You have 5 minutes for it.*

<https://wordwall.net/uk/resource/38059593/focus-2-wordstore-2c-collocations>

Вправа 16

Мета: занурення в англomовну атмосферу, активізувати лексичний запас слів

Тип: умовно комунікативна, рецептивно-продуктивна.

Інструкція: *Follow the link spin the wheel to see which item will appear next*
<https://wordwall.net/uk/resource/38059593/focus-2-wordstore-2c-collocations>

09

Вправа 17

Мета: формування лексичних навичок за допомогою підбору слова із відповідним малюнком

Тип: умовно-комунікативна, рецептивна

Інструкція: *Follow the link. Match the description with the name. You can check it with the help of this app. You have 5 minutes for it.*
<https://wordwall.net/uk/about/template/match-up>

7:06

geyser
 ocean
 beach
 coast
 hill
 city
 peak
 river
 cave
 ground

rainforest
 hot spring
 volcano
 cliff
 glacier
 meadow
 sea
 desert
 forest
 planets

waterfall
 countryside
 town
 mountains
 island
 canyon
 lake
 rocks
 bay
 field

Здати відповіді

Вправа 18

Мета: формування лексичних навичок при роботі над текстом

Тип: некомунікативна, репродуктивна

Інструкція: *Follow the link. Read the text and click on the gaps and choose the right variant to complete the sentences.*

<https://wordwall.net/uk/resource/38059593/focus-2-wordstore-2c-collocations>

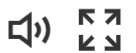
0:39

- over
- eased
- down
- pouring
- crash
- skid
- lift
- soaked
- bouncing
- flashes

- A. The storm blew _____ a tree which hit our house.
- B. Hailstones started _____ on the windscreen of the car.
- C. We had to pull over until the rain _____ off.
- D. There were incredible _____ of lightning which lit up the sky.
- E. Hopefully, the fog will _____ soon.
- F. Seconds later, the heavens opened and it started _____ down.
- G. The _____ of thunder was so loud that I almost passed out.
- H. We pulled _____ to the side of the road.
- I. I was afraid we'd _____ on the ice.
- G. After an hour in the rain, I was _____ to the skin.

Здати відповіді

Вправа 19

Мета: формування лексичних навичок за допомогою підбору слова із відповідним визначенням

Тип: умовно-комунікативна, рецептивна

Інструкція: *Follow the link. Drag keywords to their definitions*

<https://wordwall.net/uk/resource/38059593/focus-2-wordstore-2c-collocations>

0:11

drought	blizzard	heatwave	drizzling	hail
flood	monsoon	showers	settled weather	pouring
	a snowstorm with strong winds		a long dry period with little or no rain	
	a period with unusually hot weather		raining heavily	
	a rainy season in Asia		raining lightly	
	not likely to change		small balls of ice that fall like rain	
	when everything becomes covered with water		raining intermittently	

Здати відповіді

Урок 5 «Science and technology»

Вправа 20

Мета: ознайомитися з новими словами і виразами шляхом виконання вправи на встановлення відповідників за допомогою онлайн-інструменту Wordwall.

Тип вправи: рецептивно-продуктивна.

Вид вправи: на ознайомлення з новою лексикою. Спосіб виконання: у парах, весь клас.

Інструкція: Match the word (or phrase) with its definition.

Ресурс: Wordwall – режим Match up

<https://wordwall.net/uk/resource/38059593/focus-2-wordstore-2c-collocations>

33

Apparently, it's going to pour down tomorrow, so

They said it'll be hot and humid during the day, and so

They said it'll be generally quite warm during the day, but

Apparently, it's going to be really sunny.

The said it's going to be really windy, so

They said it's going to be boiling hot this week and

The same as today: grey and miserable, but

They said it'll be freezing and

it might get a little chilly at night

they said it might clear up next week!

I might even get a suntan!

it might drop to minus 10 degrees

we should take down the parasol or it'll get blown away

there might possibly be a storm in the evening

on Tuesday it might reach 36 degrees. I hate the heat!

I'll probably stay at home and keep out of rain

Здати відповіді

Вправа 21

Мета: ознайомитися з новими словами і виразами шляхом виконання вправи на встановлення відповідників за допомогою онлайн-інструменту Wordwall.

Тип вправи: рецептивно-продуктивна.

Вид вправи: на ознайомлення з новою лексикою. Спосіб виконання: у парах, весь клас.

Інструкція: Match the word (or phrase) with its definition.

Ресурс: Wordwall – режим Match up [Focus 2 / Wordstore 2C / Collocations - Відповідники](#)

collect	____	a theory
1. do	____	measurements
discover	____	a research
invent	____	notes
develop	____	the sky at night
observe	____	an experiment
2. do	____	something interesting
2. take	____	something (that didn't exist before)
1. take	____	specimens

Здати відповіді

Вправа 22

Мета: ознайомитися з новими словами і виразами шляхом виконання вправи на встановлення відповідників за допомогою онлайн-інструменту Wordwall.

Тип вправи: рецептивно-продуктивна.

Вид вправи: на ознайомлення з новою лексикою. Спосіб виконання: у парах, весь клас.

Інструкція: Match the word (or phrase) with its definition.

Ресурс:

Wordwall <https://wordwall.net/uk/resource/38744445/%d0%b0%d0%bd%d0%b3%d0%bb%d1%96%d0%b9%d1%81%d1%8c%d0%ba%d0%b0-%d0%bc%d0%be%d0%b2%d0%b0/science-and-technology>

0:08

Technology	____	A fact or thing that someone has found out about, which was not known about before.
Science	____	A new product, machine, system, etc., which someone has thought of for the first time.
Engineering	____	Using the latest technology.
A discovery	____	When smth. brings progress and makes it possible for people to do the things that they couldn't do before.
A technological advance	____	Knowledge and theories about the world which are based on facts experiments, research
High-tech	____	The use of scientific knowledge and discoveries to develop new machines and systems
An invention	____	The activity of designing and building roads, bridges, machines, etc.

Здати відповіді

Вправа 23

Мета: ознайомитися з новими словами і виразами шляхом виконання вправи на встановлення відповідників за допомогою онлайн-інструменту Wordwall.

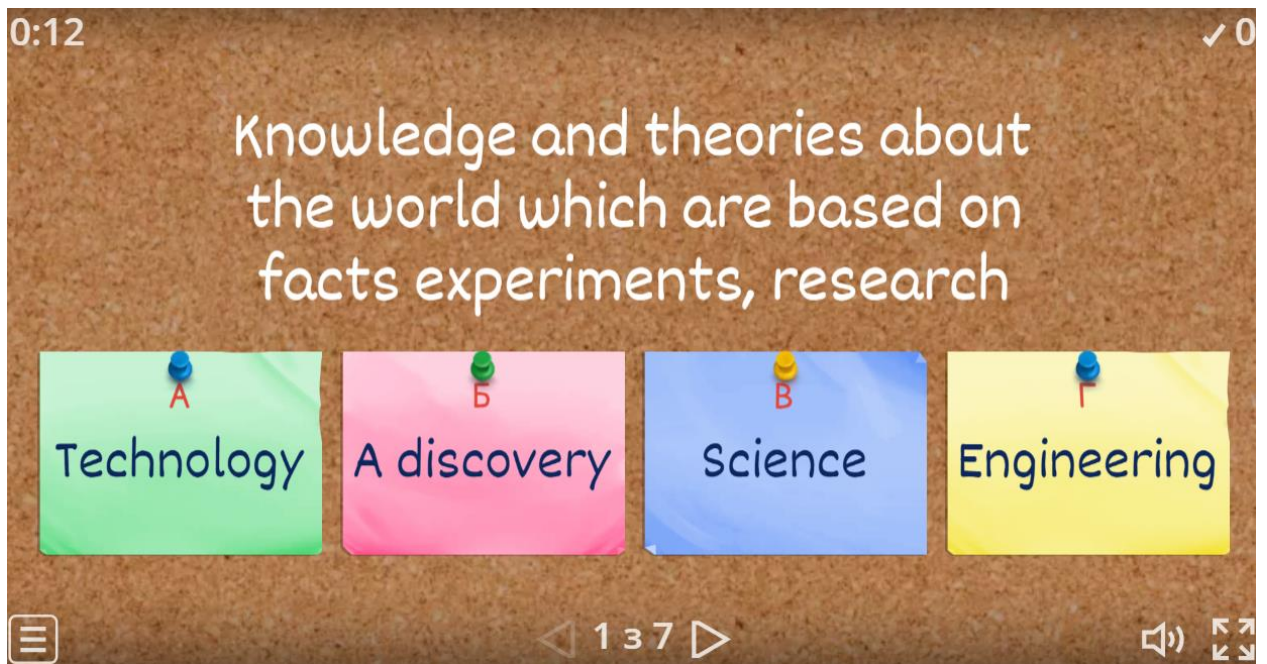
Тип вправи: рецептивно-продуктивна.

Вид вправи: на ознайомлення з новою лексикою. Спосіб виконання: у парах, весь клас.

Інструкція: Match the word (or phrase) with its definition.

Ресурс

<https://wordwall.net/uk/resource/38744445/%d0%b0%d0%bd%d0%b3%d0%bb%d1%96%d0%b9%d1%81%d1%8c%d0%ba%d0%b0-%d0%bc%d0%be%d0%b2%d0%b0/science-and-technology>

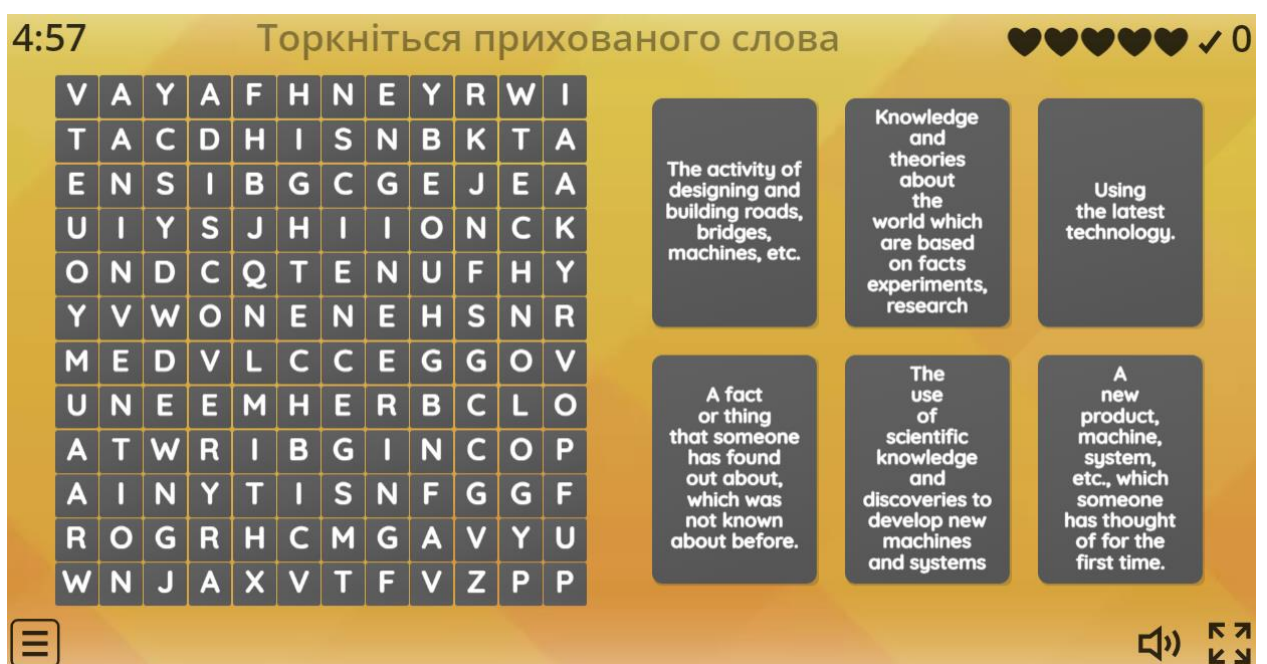
Вправа 24

Мета: активізувати лексичний запас слів

Тип: умовно-комунікативна, рецептивно-продуктивна.

Інструкція: *Follow the link.* Drag keywords to their definitions

<https://wordwall.net/uk/resource/38744445/%d0%b0%d0%bd%d0%b3%d0%bb%d1%96%d0%b9%d1%81%d1%8c%d0%ba%d0%b0-%d0%bc%d0%be%d0%b2%d0%b0/science-and-technology>

Вправа 25

Мета: ознайомитися з новими словами і виразами шляхом виконання вправи на встановлення відповідників за допомогою онлайн-інструменту Wordwall.

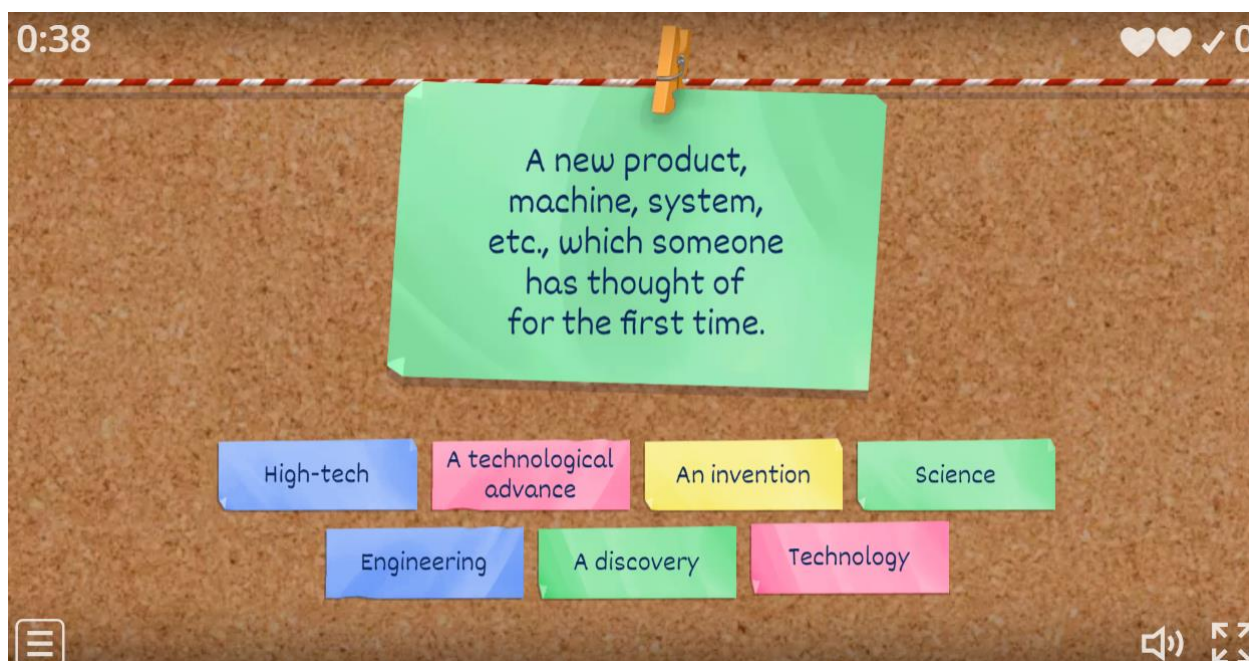
Тип вправи: рецептивно-продуктивна.

Вид вправи: на ознайомлення з новою лексикою. **Спосіб виконання:** у парах, весь клас.

Інструкція: Match the word (or phrase) with its definition.

Ресурс

<https://wordwall.net/uk/resource/38744445/%d0%b0%d0%bd%d0%b3%d0%bb%d1%96%d0%b9%d1%81%d1%8c%d0%ba%d0%b0-%d0%bc%d0%be%d0%b2%d0%b0/science-and-technology>

Вправа 26

Мета: активізувати лексичний запас слів

Тип: умовно-комунікативна, рецептивно-продуктивна.

Інструкція: *Follow the link.* Find the hidden definition by putting the letters in the correct order

<https://wordwall.net/uk/resource/38744445/%d0%b0%d0%bd%d0%b3%d0%bb%d1%96%d0%b9%d1%81%d1%8c%d0%ba%d0%b0-%d0%bc%d0%be%d0%b2%d0%b0/science-and-technology>

✓ 14

The use of scientific knowledge
and discoveries to develop
new machines and systems

с о т у х і о е н г

Таким чином, використовуючи веб-інструменти на уроках англійської мови можна дійти висновку, що така практика має наступні переваги: доступність платформ, простота у використанні, підходить для усіх рівнів знання та вікових категорій, зручний та привабливий інтерфейс, сприяє залученню до мовленнєвої активності всіх учнів у класі; надає додатковий контекст для мовленнєвої практики; універсальний спосіб покращити зміст уроку та зробити навчання цікавим.

2.2 Організація і проведення пробного навчання англomовного читання учнів старших класів із застосуванням вебінструментів

Пробне навчання проводилося для перевірки припущення про те, що вебінструменти позитивно впливають на розвиток англomовної лексичної компетентності в учнів старших класів та сприяють кращому засвоєнню інформації.

До проведення пробного навчання був залучений 10 клас Літинського опорного ліцею № 2, Вінницької області.

До пробного навчання було залучено 15 учнів, так як клас ділиться на 2 підгрупи при вивченні англійської мови. Пробне навчання було проведене з 01.04.24 по 14.04.24 року та проводилось протягом 5 уроків.

Основною метою пробного навчання було проаналізувати доцільність використання дигітальних технологій, а саме вебінструменти Kahoot!, Quizlet Learning.apps щодо розвитку соціокультурної компетентності учнів старших класів на уроках англійської мови. Відповідно до поставленої мети, ми визначили основні завдання нашого дослідження:

- 1) визначення етапів пробного навчання;
- 2) визначення вихідного рівня сформованості соціокультурної компетентності;
- 3) визначення рівня сформованості соціокультурної компетентності після проведення навчання;
- 4) порівняння результатів констатуючого і підсумкового тестів для виявлення показників ефективності пробного навчання;
- 5) перевірка ефективності та доцільності використання вебінструментів з метою формування іншомовної соціокультурної компетентності в учнів старших класів на уроках англійської мови

Організація пробного навчання відбулася з метою:

- Збільшити інтерес старшокласників до вивчення англійської мови;
- Підвищити якість уроків англійської мови;
- Формування мотивації в учнів до використання сучасних веб-інструментів під час навчання;
- Розробити комплекс вправ, що сприятиме формуванню англомовної лексичної компетентності;
- Поглиблення процесу індивідуалізації навчання;
- Застосування вивченої лексики у повсякденні.

Організаційна складова пробного навчання вимагає, насамперед, технічного забезпечення класів. Для реалізації поставлених цілей та мети пробного навчання клас англійської мови був обладнаний сучасними комп'ютерами з доступом до Інтернету та мультимедійною дошкою для візуалізації основних матеріалів уроку. Таким чином, коли завдання вчителя було використовувати онлайн-ресурси, учні могли успішно та швидко його виконати, адже кожен мав доступ до особистого комп'ютера.

Згідно з наявними навчальними програмами та методичними матеріалами з навчання лексичної компетенції, можна визначити, що основними критеріями та об'єктами оцінювання лексичної компетентності учнів старшої школи є:

- наявність розвиненого активного і пасивного словникового запасу, а також розуміння слів різних семантичних груп;
- уміння застосовувати мовний запас у практичній комунікації;
- здатність вибирати синоніми та антоніми, використовувати їх у процесі словотворення;
- знання та вміння використовувати ідіоматичні вирази та фразеологізми у репродуктивному мовленні;
- уміння визначати значення слів у контексті;
- активне використання засвоєної лексики у власному мовленні.

З огляду на вищезазначене, нами були визначені критерії оцінки рівня сформованості англомовної лексичної компетенції учасників пробного навчання, а саме:

- *семантична цінність лексичної одиниці*, який передбачає обсяг знань, який формуються через взаємозв'язок вивченої лексичної одиниці з її антонімами та синонімами, а також розуміння як прямого, так і опосередкованого змісту цієї одиниці;
- *смисловий критерій* стосується розуміння значення лексичних одиниць у словосполученнях, реченнях та текстах;

- *когнітивний критерій* проявляється через зв'язок англомовної лексики учня з його комунікативними та аналітичними здібностями.

Для того, щоб об'єктивно оцінити вплив вебінструментів на розвиток англомовної лексичної компетентності в учнів був проведений зріз знань. Учням був запропонований тестові завдання. Зразок навчальних матеріалів, що представлені у вхідному зрізі розміщено в Додатку.

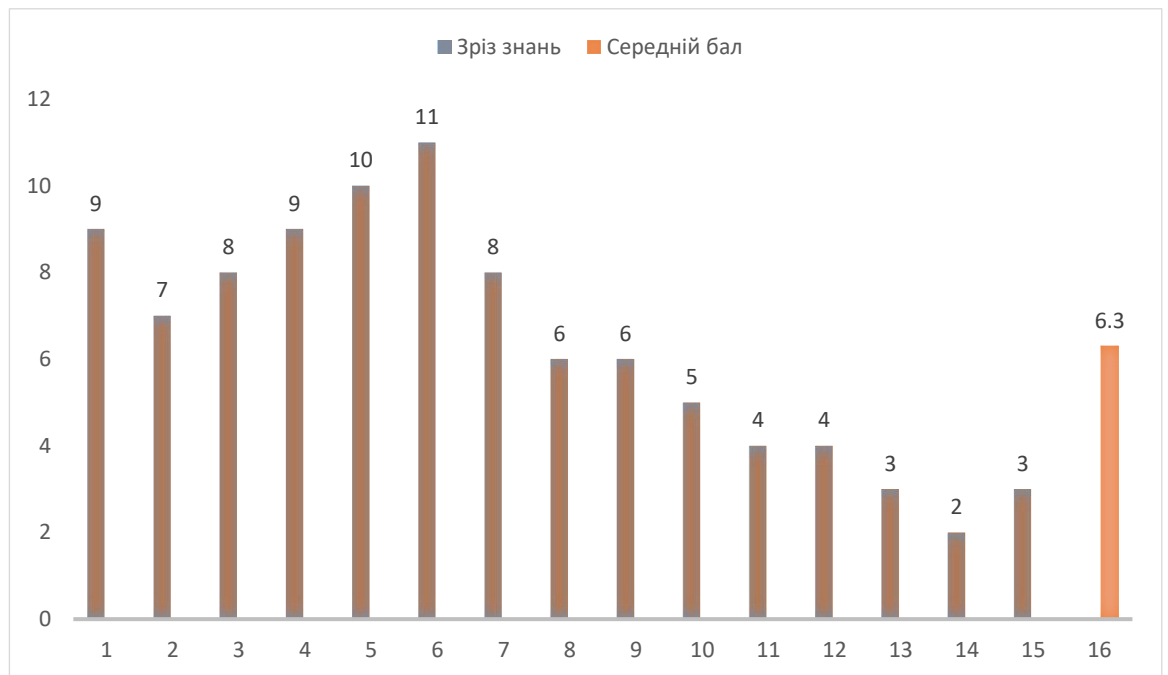

Рисунок 2.1. Зріз знань учнів 10 класу перед початком пробного навчання

На даному рисунку (рис. 2.1) зображені результати вхідного зрізу знань. Аналізуючи діаграму, розуміємо, що 2 учнів мають високий рівень сформованої англомовної компетентності в читанні, 5 – достатній рівень, 5 – середній та лише 3 учнів мають початковий рівень сформованості англомовної компетентності в читанні.

Під час проведення пробного навчання учні навчались відповідно до вимог Державних санітарних правил та затвердженої програми вивчення англійської мови в старших класах.

Розроблений комплекс вправ складається із завдань, які були створені із застосуванням вебінструментів, таких як Learning.apps, Kahoot!, Quizlet та Wordwall.

2.3. Аналіз результатів пробного навчання англomовного читання учнів старших класів із застосуванням вебінструментів

Основною метою пробного навчання було не лише ознайомлення учнів старших класів із новими лексичними одиницями, але й впровадження використання веб-інструментів у формуванні англomовної лексичної компетентності та збагаченні активного словникового запасу.

На рисунку 2.2. продемонстровано результати учнів після першого пробного уроку. Мінімальне та максимальне значення не відрізняються від зрізу знань та варіюються від 3 до 11. Середній бал становить 6,4.

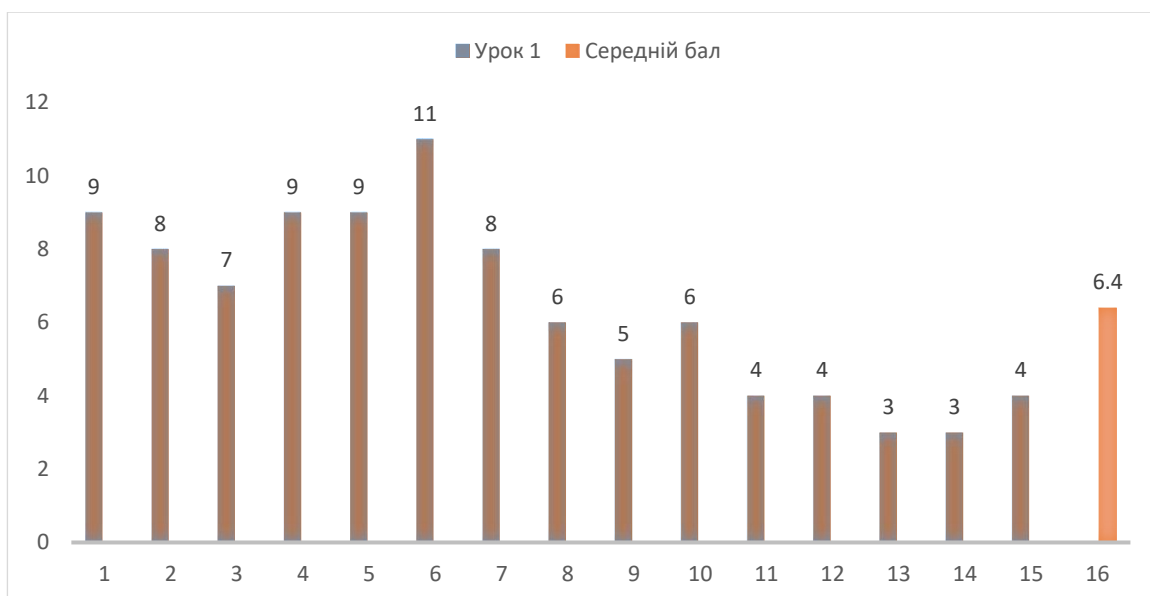

Рисунок 2.2. Результати учнів на першому пробному уроці

На рис. 2.3 продемонстровано результати учнів після другого пробного уроку. Мінімальне та максимальне значення не відрізняються від першого уроку та варіюються від 3 до 11, але середній бал становить 6,5.

З цього ми робимо висновок, що учні дещо збільшили свої результати та краще засвоїли матеріал.

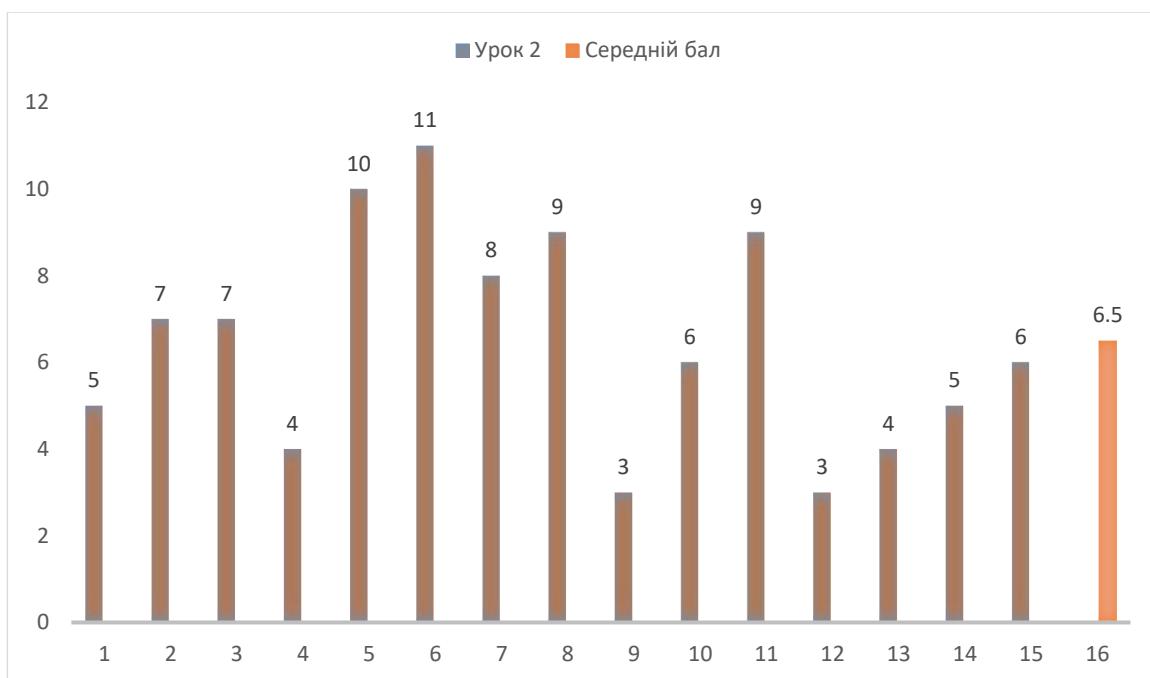

Рисунок 2.3. Результати учнів на другому пробному занятті

На рис. 2.4 представлені оцінки учнів за підсумками третього заняття. Тут можна спостерігати варіювання від 3 до 11. З діаграми зрозуміло, що 2 учнів виконали завдання на високому рівні, 6 – на достатньому, 6 – на середньому та 1 учень – на початковому рівні. Середній бал становить 6,7. Це означає, що учні краще сприймають і запам'ятовують матеріал, ніж минулих разів.

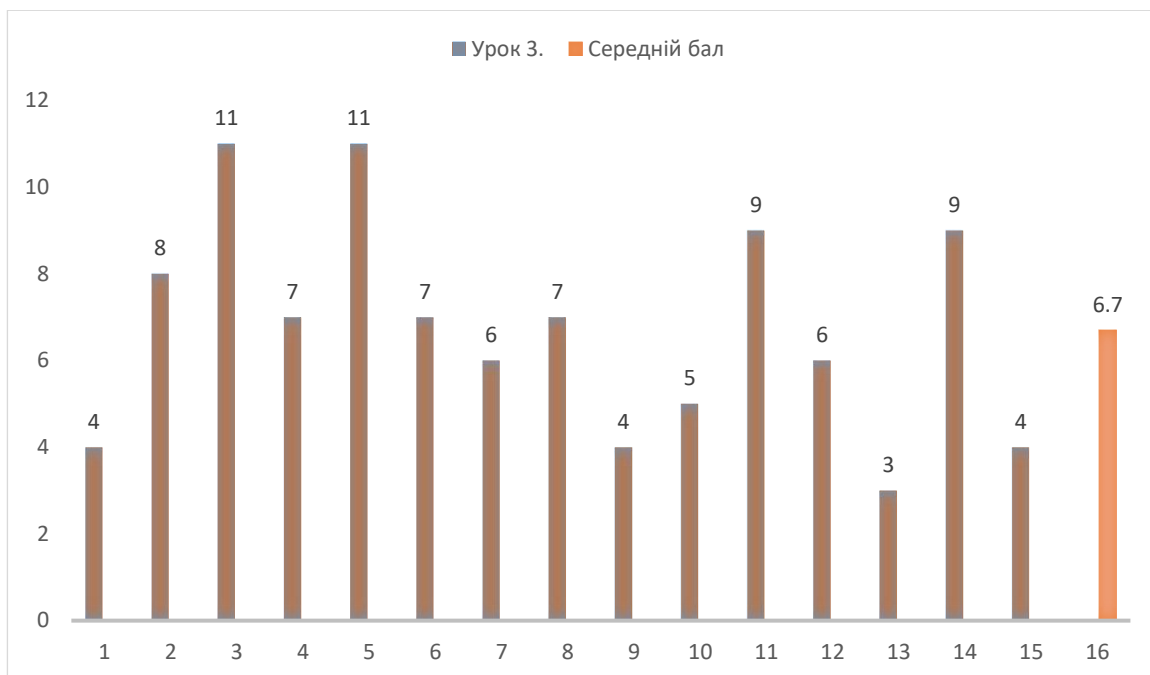

Рисунок 2.4. Результати учнів на третьому пробному занятті

На рис. 2.5 представлені оцінки учнів за підсумковий пробний урок, де найнижча оцінка 4, тобто середній рівень, а найвища – 11, тобто високий рівень. З цього можна дійти висновку, що спостерігається тенденція до підвищення знань учнів щодо сформованості англomовної лексичної компетентності, так як вони значно покращили свій результат. Середній бал вихідного зрізу знань становить 6,9.

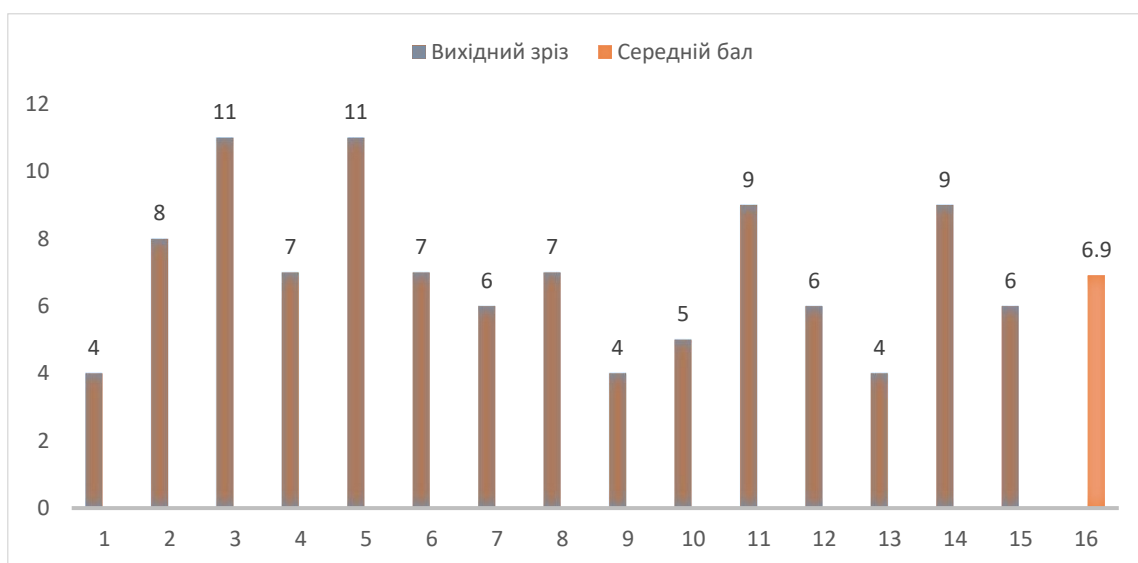

Рисунок 2.5. Результати підсумкового пробного заняття

Для порівняння загальної успішності сформованості англomовної лексичної компетентності в учнів старших класів на усіх уроках пробного навчання було складено рис. 2.4, що демонструє плавну зміну результатів. На даному графіку можна помітити, що середній бал зрізу знань відрізняється від середнього балу за підсумкове заняття. Якщо порівняти із вхідним зрізом, то можемо зазначити, що більшість учнів показало середній рівень сформованості лексичної компетентності.

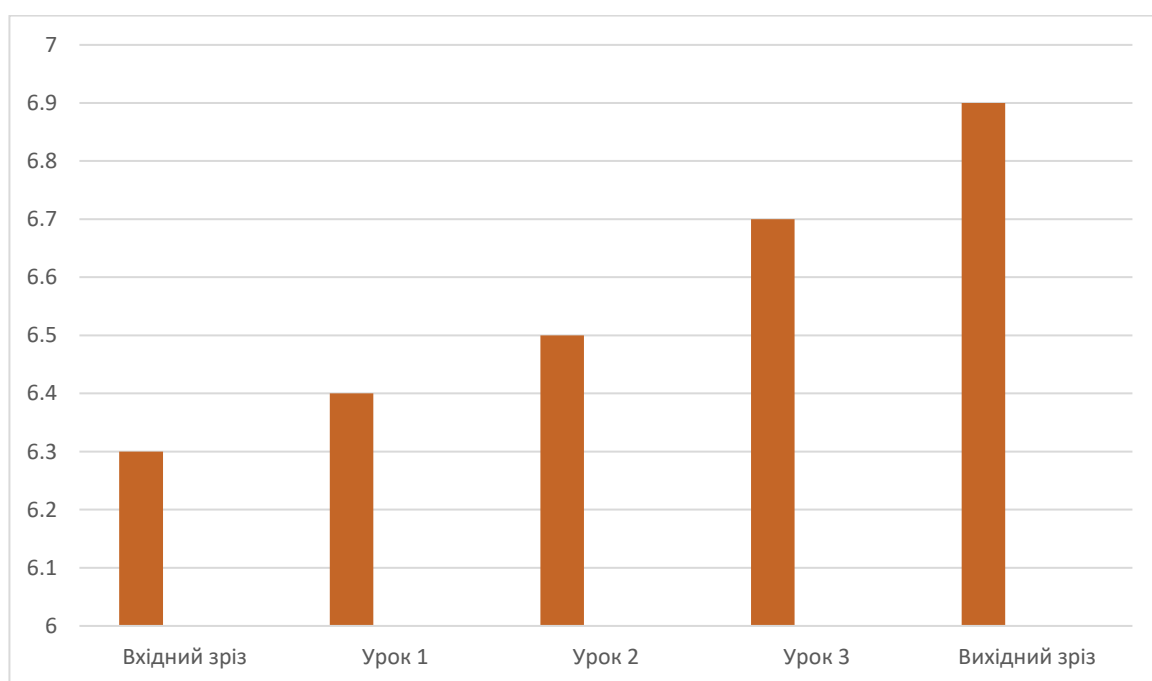

Рис. 2.4. Порівняння результатів за період пробного навчання

Обчисливши середні бали у відсотках (див. табл. 2.2.), бачимо, що учні покращили свої результати на 4 % після трьох занять порівняно з вхідним зрізом. Порівнюючи цей результат з коротким періодом пробного навчання, можна зробити висновок, що використання веб-інструментів у навчально-виховному процесі є ефективним методом для формування англomовної лексичної компетентності учнів старших класів на уроках англійської мови.

Таблиця 2.2.

Середні бали учнів за період пробного навчання у відсотках					
	<i>Вхідний зріз</i>	<i>Урок 1</i>	<i>Урок 2</i>	<i>Урок 3</i>	<i>Вихідний зріз</i>
Середній бал	6,3	6,4	6,5	6,7	6,9
%	53	53,5	54	55,5	57

Рис. 2.7. Середні бали учнів за період пробного навчання у відсотках

Отже, можна зробити висновок, що використання веб-інструментів Kahoot!, Quizlet, Learning.Apps та Wordwall на уроках з англійської мови сприяє підвищенню рівня сформованості англомовної лексичної компетентності, а завдяки різноманітності вправ у запропонованих веб-сервісах, процес вивчення англійської мови стає простішим й ефективнішим, та позитивно позначається на якості засвоюваного матеріалу, що дозволяє учителям активно використовувати новітні дигітальні технології в освітньому процесі, оскільки робить навчання захоплюючим та плідним.

Висновки до другого розділу

У другому розділі кваліфікаційної роботи сформована методика формування англомовної лексичної компетентності учнів старших класів з використаннями веб-інструментів.

Розроблено комплекс вправ для формування англомовної лексичної компетентності в учнів старших класів засобами таких веб-інструментів, як Kahoot!, Quizlet, Learning.apps. та Wordwall.

У вправах ми використовували такі типи, як умовно-комунікативна, рецептивно-продуктивні, щоб розвинути логічне і критичне мислення в учнів та збагатити лексичний запас.

Продемонстровано, що веб-інструменти надають учням велику кількість різноманітних вправ для вивчення іноземної мови, а також допомагають перевірити рівень засвоєння навчального матеріалу.

Описано організацію й проведення пробного навчання з метою розвитку англомовної лексичної компетентності в учнів старших класів, яке застосовувалось протягом 5 уроків. На початковому етапі пробного навчання проведено зріз знань для об'єктивного оцінювання результатів навчання учнів щодо рівня сформованості англомовної лексичної компетентності учнів.

Проаналізовано оцінки учнів після пробного навчання та складено графіки успішності, з'ясовано, що учні старших класів покращили свої результати навчання та успішно збагатили свої лексичні знання, на основі розробленого комплексу вправ.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У роботі здійснено теоретичне узагальнення поняття англомовної лексичної компетентності учнів старших класів

На основі узагальнення результатів дослідження сформульовано такі висновки:

1. Іншомовна лексична компетентність це здатність ефективно використовувати мову: спілкуватися, сприймати інформацію на слух, а також використовувати вміння та навички для взаємодії з іноземцями та подолання мовних бар'єрів. Вона охоплює сукупність соціокультурних і лінгвістичних знань, навичок та здібностей, які дозволяють суб'єкту ефективно комунікувати в іншомовному середовищі. Основними лексичними навичками людини є: говоріння, аудіювання, читання, письмо.
2. Досліджено особливості формування англомовної лексичної компетентності в учнів старших класів

Під процесом становлення іншомовної лексичної компетенції ми розуміємо сукупність чотирьох основних етапів формування навичок вирішення комунікативних ситуацій на основі отриманих знань та вмінь

I етап – накопичення емпіричних знань, спостереження за функціонуванням слова в різних контекстах (звукових, графічних);

II етап – рефлексивні знання про слова, учні роблять первинні узагальнення про іншомовні слова, дають семантичну характеристику слів;

III етап – теоретичні знання про лексичну систему мови;

IV етап – практичні аспекти застосування іншомовних слів, розпізнавання слова в різножанрових текстах, застосування лексичного мінімуму для вирішення комунікативних ситуацій тощо.

Аналіз психолого-педагогічної та методичної літератури показав, що лексичний мінімум засвоюється поетапно, а процес формування англомовної лексичної компетенції може бути зведений до таких основних етапів як теоретичний та практичний, тобто ознайомлення учнів з новими лексичними

одинацями (формування знань про лексичну систему англійської мови, розкриття значення лексичних одиниць, вивчення особливостей їх використання тощо) та автоматизації дії учнів з новими лексичними одиницями (закріплення лексичних навичок, виконання комплексу вправ, здатність застосовувати нові лексичні одиниці у вирішенні практичних завдань).

Отже, процес формування лексичної компетенції потребує комплексного підходу, передбачає орієнтацію на дидактичні (системність, наочність, активність) та методичні (комунікативний та ситуативний підходи) принципи, для того, щоб сформувати в учнів в кінцевому результаті такі навички, як розуміння теоретичних основ англійської лексики, вибір конкретної лексичної одиниці для вирішення певної ситуації, здатність будувати словосполучення з цим словом.

Серед завдань сучасної загальноосвітньої школи, основним є формування конкурентоспроможної особистості, яка усвідомлює важливість подальшого навчання та вимоги сучасного суспільства. На старшому ступені вивчення іноземної мови важливо усвідомити можливість використання отриманих знань у повсякденному та професійному житті, в тому числі і для вирішення конкретних комунікативних ситуацій.

Науковці звертають увагу на те, що сьогодні старшокласники – це вже сформовані особистості, у яких є власна мотиваційна структура, проявляється інтерес до глобальних та місцевих проблем, самоаналіз, розвивається критичне мислення, формується індивідуальний, креативний підхід до вирішення проблем. Дослідження показують, що учні проявляють інтерес до теоретичних проблем, використовують методи наукового дослідження, намагаються самостійно вирішувати складні завдання.

3. Визначено роль і значення застосування Веб-інструментів в процесі формування англомовної лексичної компетенції учнів старших класів.

На сучасному етапі навчання іноземних мов значну увагу необхідно приділяти застосуванню інформаційно-комунікаційним технологіям, до яких

належать і різноманітні Веб-інструментів. Такі технології поєднують в собі тексти, графіку, відеоматеріали, звукові ефекти, анімацію – все це є сукупністю аудіо та візуальних ефектів разом з інтерактивним програмним забезпеченням, які впливають на емоційні та понятійні сфери, сприяють більш ефективному засвоєнню мовного матеріалу. Поєднання візуального зображення, тексту і звукового супроводження надає можливість для комплексного формування англомовної лексичної компетенції учнів.

Серед усіх способів навчання лексичному матеріалу на сучасному освітньому етапі, Інтернету можна відвести особливу роль, адже цей інтерактивний засіб при правильній методичній організації та плануванні уроків слугує ефективним способом опрацювання нового матеріалу, його тренування та повторення вже вивченого раніше.

Використання Веб-інструментів в процесі формування англомовної лексичної компетенції учнів є ефективним засобом візуалізації навчального матеріалу, дозволяючи вчителю реалізувати свій творчий потенціал; допомагає викладачу у здійсненні особистісно-орієнтованого підходу до навчання; сприяє розширенню кругозору учнів і підвищенню їх культурного рівня, а також засобом підвищення мотивації до вивчення предмета; стимулює пошукову діяльність учня і сприяє розвитку його творчих здібностей.

4. Розроблено комплекс вправ для формування англомовної лексичної компетенції з використанням Веб-інструментів.

Нами був розроблений комплекс лексичних вправ різних типів. Також був відібраний перелік основних Веб-інструментів, які використовувались як елемент кожного уроку англійської мови під час пробного навчання

5. Перевірено ефективність розробленого комплексу вправ у формуванні лексичної компетенції старшокласників на уроках англійської мови.

Пробне навчання з формування англомовної лексичної компетенції учнів старших класів на основі використання Інтернет-ресурсів було проведене на базі Літинського опорного ліцею №2 в 10-му класі. Дані були отримані шляхом статистичної обробки результатів зрізу знань учнів.

Так, зріз учнів перед пробним навчання показав, що середній бал учнів класу становив 6,3, а після пробного навчання показник збільшився до 6,9.

Узагальнюючи результати дослідження, можна стверджувати, що всі завдання виконано, а гіпотеза щодо ефективності застосування Веб-інструментів в процесі формування англомовної лексичної компетенції учнів старших класів підтвердилась.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Асоянц П. Г. Методичні переваги використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі формування англомовної професійно орієнтованої лексичної компетенції. *Теоретичні питання культури, освіти та виховання*. Збірник наукових праць, вип. 49, КНЛУ, 2014. С. 90-97.
2. Базові поняття і терміни веб-технологій / А. В. Кільченко, О. І. Поповський, О. В. Тебенко, О. В. Тебенко, Н. М. Матросова; упорядник: Кільченко А. В. Київ : ІТЗН НАПН України, 2014. 49 с.
3. Барінова, Л. Я. Психологічна компетентність особистості. *Вісник ОНУ ім. І. І. Мечникова. Психологія*. 2014. Т. 19. Вип. 1 (31). С. 29-34.
4. Бахов І. С. Міжкультурні аспекти інтеграції Інтернету у навчанні іноземної мови. *Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Психолого-педагогічні науки*. 2016. № 2. С. 97-104. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzspp_2016_2_20.
5. Безкоровайна О. В., Багнюк К. Р. Вивчення іноземної мови за допомогою сучасних інформаційних технологій (Інтернет-ресурсів) у навчально-виховній діяльності учнів старших класів. *Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти*. 2015. Вип. 11. С. 72-75. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ozfm_2015_11_25.
6. Борисова А. О., Архипова В. О., Колесник А. О. Мотивація студентів під час навчання іноземної мови та вплив Інтернет-ресурсів на її підвищення. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2012. Вип. 1(2). С. 427-433. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2012_1\(2\)__62](http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2012_1(2)__62).
7. Бронетко І. А. Формування англомовної лінгвосоціокультурної компетенції учнів старших класів загальноосвітніх шкіл. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Педагогіка*. 2015. № 3. С. 66-72.

8. Вагіна Е. С. Інтернет у вивченні іноземної мови. *Наукові записки кафедри педагогіки*. 2012. Вип. 28(2). С. 36-42. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzkr_2012_28\(2\)_7](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzkr_2012_28(2)_7).
9. Вороніна Г. Р. Поняття «професійна перспектива старшокласників»: досвід Англії. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді*. 2017. Вип. 21(1). С. 134-144.
10. Герасимчук Т. В. Зміст роботи студентів на заняттях з іноземної мови для формування професійної компетентності із застосуванням Інтернет-технологій. *Науковий вісник львівської академії. Серія : Педагогічні науки*. 2017. Вип. 1. С. 402-407. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sbfasps_2017_1_75.
11. Горшенєва А. М. Психолого-педагогічні аспекти та бар'єри професійного самовизначення учнів старших класів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2013. Вип. 31. С. 465-469.
12. Добровольська Л.С. Формування лексичної компетенції на старшому ступені навчання з використанням відео презентації. *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Філологічні науки*. 2014. Книга 3.
13. Довгий І. Освітні можливості Інтернет-технологій у вивченні мови як іноземної. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної*. 2011. Вип. 6. С. 268-271. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Timvum_2011_6_40.
14. Дячук Н. Особливості формування англомовної аудитивної компетентності старшокласників. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Педагогіка*. 2017. № 4. С. 27-33.
15. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. укр. вид-ня С.Ю. Ніколаєва // К.: Ленвіт, 2003. 273 с.
16. Захарчук Т. П., Строкач Л.М. Психологічні особливості мотивації учбової діяльності сучасних старшокласників. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 12 : Психологічні науки*. 2012. Вип. 39. С. 103-109.

17. Капінус О.Л. Інтернет-ресурси у навчанні вокабуляру англійської мови.
URL : <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN19/12kolvam.pdf>.
18. Коваль Т.І. Інтерактивні технології навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2011. №6 (26).URL: <http://www.journal.iitta.gov.ua>.
19. Кожем'яко Н. В., Мостицька Л. М. Використання інтернет-ресурсів у вивченні іноземної мови. *Інноваційна педагогіка*. 2018. Вип. 4(1). С. 76-79.
URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/innped_2018_4\(1\)_18](http://nbuv.gov.ua/UJRN/innped_2018_4(1)_18).
20. Колесник А. О., Белікова О. Ф., Мануєнкова О. О. Організація самостійної роботи студентів у процесі вивчення іноземної мови з використанням Інтернет-ресурсів. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2015. Вип. 2. С. 312-324. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2015_2_32.
21. Коломієць А. М. Використання Інтернет-сайтів на заняттях з іноземної мови. *Наука і освіта*. 2015. № 9. С. 102-107. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NiO_2015_9_23.
22. Конспект лекцій з дисципліни «Методика навчання іноземних мов» : для студентів 5 курсу ф-ту «Референт-перекладач», які навчаються за спец. 035 Філологія (Переклад) / Нар. укр. акад., [каф. теорії та практики пер. ; авт.-упор. І.Ю. Гусленко]. – Харків : Вид-во НУА, 2018. – 64 с.
23. Костенко І. Г. Використання Інтернет-ресурсів на уроках англійської мови. *Таврійський вісник освіти*. 2013. № 1. С. 170-176. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvo_2013_1_31.
24. Костікова І. І., Безбавна Г. І. Використання інтернет-ресурсів на заняттях з іноземної мови. *Педагогіка та психологія*. 2018. Вип. 59. С. 76-83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkhnpu_ped_2018_59_11.
25. Крейдун Н. П. Прядко Н.В. Про деякі психологічні особливості старшокласників. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Психологія*. 2011. № 959, вип. 46. С. 70-75.

26. Кузів М. З. Використання Інтернету на занятті з іноземної мови. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки*. 2012. Вип. 29(2). С. 214-216. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkpnu_fil_2012_29\(2\)___67](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkpnu_fil_2012_29(2)___67).
27. Мазур Ю. Я., Полянчук Н.С. Інтерактивні методи формування англомовної компетентності учнів старших класів. *Молодий вчений*. 2018. № 9(1). С. 109-11.
28. Матієнко О. Принципи формування толерантності як професійної якості особистості вчителя. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Педагогіка*. 2005. № 3. С. 25-29.
29. Матієнко О.С., Бучацька С.М. Формування іншомовної комунікативної компетентності у студентів немовних спеціальностей засобами рольових ігор. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. 2022. Вип. 65, С. 154-166. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2022-65-154-166>
30. Матюха Г. В., Азарова Є.С. Методика навчання старшокласників самостійного розширення словникового запасу для реалізації англомовного спілкування. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2015. Вип. 40. С. 421-427.
31. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах : підручник / Л. С. Панова та ін. – Київ : Академія, 2010. – 327 с.
32. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: підручник / Панова Л.С., Андрійко І.Ф.,Тезікова С.В., Потапенко С.І., Чекаль Г.С. та ін. Київ: Академія, 2010. 328 с.
33. Нагорний Я. В. Використання Інтернет-ресурсів на уроках іноземної мови як фактор оптимізації навчання. *Педагогічний дискурс*. 2010. Вип. 8. С. 143-146. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/peddysk_2010_8_37.

34. Нікітіна Н. С. Переваги та недоліки використання інтернет-ресурсів у процесі викладання іноземної мови. *Advanced education*. 2014. Вип. 1. С. 51-58. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/novocv_2014_1_9.
35. Олійник Т. І., Афанасьєва В.Ю. Інтернет-технології у навчанні старшокласників англійської мови. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер. : Педагогічні науки*. 2013. Вип. 111. С. 216-220.
36. Полонська Т. К. Профільне навчання іноземної мови учнів старшої школи : метод. рек. Київ: Педагогічна думка, 2014. 80 с.
37. Полянничко З. О. Використання проектної методики в позакласній самостійній роботі учнів старших класів під час вивчення англійської мови. *Теоретичні питання культури, освіти та виховання*. 2011. № 43. С. 104-108.
38. Про загальну середню освіту: Закон України (ред. від 16.07.2019). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/651-14>.
39. Про освіту: Закон України (ред. від 16.07.2019). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
40. Птушка А. С. Використання Інтернету на заняттях з іноземної. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Філологічна*. 2016. Вип. 60. С. 58-59. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2016_60_24.
41. Редько В. Концепція змісту навчання іноземної мови у старшій школі. *Рідна школа*. 2013. №8-9. С. 50-53.
42. Роль і місце іноземних мов у житті сучасних старшокласників: аналітична довідка. 2017. 31 с. URL: <https://monitoring.in.ua/up/files/portfolio/000213.pdf>.
43. Смоліна С.В. Методика формування іншомовної лексичної компетенції. *Іноземні мови*. №4/2010. С. 16-23.

44. Сорока Н., Щокіна Т. Використання Інтернет-ресурсів у процесі навчання іноземної мови у ВНЗ. *Молодь і ринок*. 2015. № 4. С. 26-31. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2015_4_7.
45. Терещук В. Відбір текстових матеріалів для формування англомовної лексичної компетенції. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота*. 2013. Вип. 29. С. 223-226. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2013_29_66.
46. Томчук М.С. Впровадження Інтернет-ресурсів під час навчання англійської мови [Електронний ресурс] / М.С. Томчук. – URL: <http://conf.vntu.edu.ua/eiron/2013/pdf/6.pdf>.
47. Чиж С. Г. Інтелектуальна гра як засіб мотивації старшокласників до вивчення англійської мови. *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету*. 2015. Вип. 33. С. 190-193.
48. Чиханцова О. А. Рівні сформованості компонентів психологічної готовності старшокласників до оволодіння іноземними мовами. *Наука і освіта*. 2014. № 9. С. 188-194. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NiO_2014_9_39.
49. Чиханцова О. А. Структура та компоненти психологічної готовності учнів до вивчення іноземних мов у старших класах. *Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами*. 2011. № 8. С. 174-182. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apnvlop_2011_8_22.
50. Чиханцова О. А. Сформованість психологічної готовності старшокласників до оволодіння іноземними мовами у вищому навчальному закладі. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія : Психологічні науки*. 2014. Вип. 2.12. С. 228-234. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdups_2014_2_12_44.
51. Штельмах О. В. Аналітико-пошуковий етап експериментальної перевірки організаційно-педагогічних засад моніторингу навчальних досягнень старшокласників з англійської мови та зарубіжної літератури. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2012. Вип. 12. С. 255-260.

52. Шумський О.Л. Використання мережі Інтернет у викладанні іноземної мови. *Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки*. 2015. № 3(2). С. 72-78. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/apspp_2015_3\(2\)__13](http://nbuv.gov.ua/UJRN/apspp_2015_3(2)__13).
53. Щербина С. М., Макухіна Т. В. Використання навчально-методичних матеріалів англomовного Інтернет-сайту One Stop English на заняттях з іноземної мови у вищих навчальних закладах. *Одеський лінгвістичний вісник*. 2017. Вип. 9(3). С. 179-181. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/olinv_2017_9\(3\)_41](http://nbuv.gov.ua/UJRN/olinv_2017_9(3)_41).
54. Ярема І.А. Зміст формування англomовної лексичної компетентності в професійно орієнтованому говорінні студентів металургійних спеціальностей. *Вісник Запорізького національного університету*. № 1(17), 2012. С. 197-203.
55. Alquahtani M. The importance of vocabulary in language learning and how to be taught. *International Journal of Teaching and Education* 3.3, 2015, P. 21-34.
56. Barcroft J., Schmitt N., Sunderman, G. Lexis. In J. Simpson (Ed.), *The Routledge Handbook of Applied Linguistics*. Abingdon, UK / New York: Routledge. 2011. P. 571-583.
57. Bee Choo L., Tan Ai Lin D., & Pandian A. Language learning approaches: A review of research on explicit and implicit learning in vocabulary acquisition. *Procedia-Social and Behavioral Sciences* 55. Elsevier. 2012. P. 852-860.
58. Brenda J Overturf, Leslie Montgomery, Margot Holmes Smith *Word Nerds: Teaching all students to learn and to love vocabulary*. Stenhouse Publishers, January 24, 2013. 184 p.
59. Camille Blachowicz, Peter J. Fisher *Teaching vocabulary in all classrooms* (5th edition). Pearson Professional Development, 2014. 276 p.
60. Canale M., Swain, M. Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing. *Applied Linguistics* 1.1, 1980, P. 1-47.
61. Carter R., McCarthy M. (Eds). *Vocabulary and language teaching*. New York: Longman, 1988. 340 p.

62. Drayton B., Falk J. K., Stroud R., Hobbs K., & Hammerman J. After installation: Ubiquitous computing and high school science in three experienced, high-technology schools. *Journal of Technology, Learning, and Assessment*. 2010. P. 1-57.
63. Ellis Rod. *Understanding second language acquisition*, 2nd edition. Oxford : OUP, 2015. 365 p.
64. Gelfgren V. *Fun with flashcards. 150 + ideas for using flashcards in the classroom: Learnmore Projects*, 2012. 349 p.
65. J. Lachlan Machenzie, Mike Hannay. Developing lexical competence: a computer-assisted, text-based approach, pp. 541-563. URL: https://cvc.cervantes.es/literatura/cauce/pdf/cauce24/cauce24_33.pdf.
66. Jeremy Harmer. *How to teach English*. Pearson Education Limited, 2007. 290 p.
67. Keiby C., Nayibe Rosado M. Lexis. Lexical Competence and Lexical Knowledge: A Review: *Journal of Language Teaching and Research*, Vol. 8, No. 2, March 2017. P. 205-213.
68. Koivuniemi M. Learning English vocabulary using Internet: a quantitative study of a group of first-year upper secondary students. URL: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/37775/URN:NBN:fi:jyu201205061609.pdf?sequence=1>.
69. Lewis M. *The lexical approach: The state of ELT and the way forward*. Hove, England: Language Teaching Publications, 1993. 218 p.
70. Lin W., Yang S. Exploring students' perceptions of integrating Wiki technology and peer feedback into English writing courses. *English Teaching: Practice and Critique*. 2011. P 88-103.
71. Nation I.S.P., Moir, J. Vocabulary learning and the good language learner. In Carol Griffiths (ed) *Lessons from Good Language Learners*. Cambridge: Cambridge University Press. 2008. 300 p.
72. Online Cambridge Dictionary. URL : <http://dictionary.cambridge.org/es/diccionario/ingles-espanol/vocabulary> (accessed 21/5/2016).

73. Patel C. Use of multimedia technology in teaching and learning communication skill: An analysis. *International Journal of Advancements in Research & Technology*. 2013. Vol. 2(7). P.116-123.
74. Pourhossein Gilakjani A., Sabouri N. B. Advantages of using computer in teaching English pronunciation. *International Journal of Research in English Education (IJREE)*. 2017. Vol. 2(3). P 78-85.
75. Pourhossein Gilakjani, A. A review of the literature on the integration of technology into the learning and teaching of English language skills. *International Journal of English Linguistics*. 2017. Vol. 7(5). P 95-106.
76. Read D., Coles S., Frey J., Littlefield B. Investigating the use of Virtual Learning Environments by teachers in schools and colleges. Available online at: http://eprints.soton.ac.uk/342377/1/DRead_VLE_report.pdf (accessed 4 March, 2013).
77. Redman S. *English Vocabulary in Use*. Cambridge University Press, 2017, 4th ed. 264 p.
78. Rodinadze S., Zarbazoia, K. The advantages of information technology in teaching English language. *Frontiers of Language and Teaching*, 2012. P. 271-275.
79. Roliak A., Matiienko O., Manzhos E., Shamanska O., Burlaka N. Management of teacher education: Danish democratic discourse in postmodern era. *Independent Journal of Management & Production*. 2021. N. 12(6). P. S463-S477. <https://doi.org/10.14807/ijmp.v12i6.1754>
80. Rosińska M., Edwards L. *Get 200! Book 1-2* (exam preparation course for Ukraine). Macmillan education, 2016.177 p.
81. Sabzian F., Pourhossein Gilakjani, A., Sodouri, S. Use of technology in classroom for professional development. *Journal of Language Teaching and Research*. 2013. Vol. 4(4). P. 684-692.
82. Schmitt N. A fresh approach to vocabulary: using a word knowledge framework. *RELC Journal* 26.1, 1995, P. 86-94.

83. Shigenori T. Lexical Competence in English. URL:
https://www.cifle.jp/news/cifle_report_008.pdf.
84. Talang T., Mahmoodi, M.H. The Effect of Using Word Clouds on EFL Students LongTerm Vocabulary Retention. Journal of English Language Teaching and Learning 2013. No. 11. P. 4-9.
85. Taylor L. Teaching and Learning Vocabulary. London: Prentice Hall, 1990. 180 p.

Завдання для зрізу знань

Task 1. Match the words to make phrases.

1. rotting	a. nature
2. cycle	b. soil
3. plants	c. ecosystem
4. organic	d. everywhere
5. protect	e. process
6. breathe in	f. accumulate
7. grow	g. oxygen
8. any	h. of nature

Task 2. Match the notions with their meanings. Translate the sentences into Ukrainian.

1. season	a) the amount of moisture in the air;
2. climate	b) numerical measure of hot or cold;
3. weather	c) a period of the year characterized by particular conditions of weather, temperature, etc.;
4. nature	d) average condition over a long period of time;
5. rain	e) the condition of the atmosphere over a short period of time e.g. from day to day or week to week;
6. humidity	f) everything that was not made by man;
7. temperature	g) water vapour, small drops of water, is always present in the air.

Task 3. In each of the following groups find the word which is out of place.

1. Pollution, deforestation, ecosystem, acid rain;
2. Ecology, environment, biology, economics;
3. Effect, influence, impact, solution;
4. Change, interaction, variation, modification;
5. Dead, living, biotic, alive.

Task 4. Fill in the blanks using the given words.

<i>effects</i>	<i>deadly</i>	<i>full</i>
<i>acidic</i>	<i>hurts</i>	<i>burning</i>

1. The results of acid rainfall or snowfall are...
2. ... coal and oil leads to global warming.
3. The lakes become more...
4. Acid water... when it gets into your eyes.
5. Scientists are finding other... of acid rain.
6. The rain in many places is... of acid chemicals.